

Cöleur magnifique!

Epätyypillisen esineen kuljettaminen julkisessa kaupunkitilassa taiteilijapedagogisena toimintana

Milla Risku

Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu

Teatteriopettajan maisteriohjelma

Opinnäytteen kirjallinen osa

2026

TAIDE- YLIOPISTO

Tiivistelmä

Päiväys: 27.04.2026

Tekijä: Milla Risku

Koulutus- ja maisteriohjelma: Teatteriopettajan maisteriohjelma

Kirjallisen osion nimi: Cöleur magnifique! Epätyypillisen esineen kuljettaminen julkisessa kaupunkitilassa taiteilijapedagogisena toimintana

Kirjallisen työn sivumäärä: 43 sivua

Taiteellisen / taidepedagogisen työn nimi: Cöleur magnifique! Näyttelyn avajaiset 12.04.2026

Taidepedagoginen opinnäytetyöni tarkastelee taidepedagogiikkaa taiteilijapedagogiikan näkökulmasta. Opinnäytetyön taiteellisessa keskiössä on itse rakentamani suurikokoisen värituubi (n. 135 × 45 cm x 45 cm, konepahvi, papier maché ja maitokartonki) ja sen kuljettaminen julkisessa kaupunkitilassa pääkaupunkiseudulla tammi–helmikuussa 2026 sekä tämän toiminnan esitleminen Kuvataideakatemian *Mitä näyttely tekee?* -näyttelyssä maaliskuussa 2026. Teoskonaisuus on yhteenveto monitaiteisesta praktiikastani: nukke- ja naamioteatterista ja taidepedagogiikasta, sekä pitkäaikaisesta kiinnostuksestani taidehistoriaan.

Tutkin opinnäytetyössäni, kuinka julkinen kaupunkitila reagoi epätyypilliseen esineeseen? Lisäksi pyrin selvittämään, kuinka prosessi vaikutti taiteelliseen ajatteluuni ja mitä taiteellisia oivalluksia prosessi synnytti? Metodologisen pohdinnan tukena käytän John Deweyn ajatuksia ja pragmatistista tietoteoriaa (tieto syntyy toiminnasta), Marcel Duchampin ready made -ajattelua (taiteilijan valinta määrittelee taideteoksen) sekä Pilvi Porkolan käsityksiä taiteilijapedagogisesta toiminnasta.

Tutkimusmenetelmänä toimivat autoetnografiset kaupunkikävelyt ja näyttelykonteksti.

Asiasanat: Taidepedagogiikka, taiteilijapedagogiikka, esitystaide, taidehistoria, nukketeatteri, monitaiteisuus, värituubi

Sisällysluettelo

Tiivistelmä	2
Sisällysluettelo	3
1. Johdanto	4
2. Taustoja	6
2.1. Tutkimuskysymykset	6
2.2. Teoreettinen viitekehys	7
2.3. Tutkimusmenetelmä: kaupunkikävelyt ja näyttelykonteksti	8
3. Teosprosessi	10
3.1 Taiteellinen praktiikkani	10
3.1.1. Taiteellisen praktiikkani maaperä: lapsuus ja nuoruus	10
3.1.2. Taiteellisen praktiikkani juuria: taideopintoja	11
3.1.3. Taiteellisen praktiikkani oksia: esiintyminen ja pedagogiikka	13
3.2. Suurikokoinen värituubi taiteellisen praktiikan haastamisen välineenä	15
3.2.1. Liora Bresler ja kehotus astua kuvaan	15
3.2.2. Tuubin rakentaminen ja nimeäminen: Coleu...Cöleur magnifique!	16
3.2.3. Tuubikävelyteoksen taustat: miksi kävelyteos?	18
3.3. Cöleur magnifique -teoksen toteuttaminen käytännössä	19
3.3.1. Kävelyä ja kuljettamista julkisessa kaupunkitilassa	19
3.3.2. Mitä näyttely tekee?	21

4. Teoskokonaisuuden reflektointia	24
4.1. Tuubin kuljettaminen	24
4.2. Kohtaamisia tuubiteoskokonaisuuden äärellä julkisessa näyttelytilassa	27
4.3. Kuinka julkinen kaupunkitila lopulta reagoi epätyypilliseen esineeseen?	29
5. Laajempi keskustelu	30
5.1. Tuubin kantaminen taiteilijapedagogisena toimintana	30
5.2. Patentti, joka vapautti maalaustaiteen ulkoilmaan!	32
5.3. Marcel Duchamp ja epätyypillinen esine galleriatilassa	32
5.4. Ohjeistaminen taideteoksena ja -tekona	34
5.5. Henkilökohtainen mielenosoituskyltti!	35
6. Pohdintaa: oivalluksia ja jatkotuubimusaiheita	37
6.1. Oivalluksia	37
6.1.1. Oman menneisyyden uudelleenkirjoittamista	37
6.1.2. Maailmaan liittymistä	38
6.1.3. Serendipiteetti, eli iloinen sattuma taiteellisen toiminnan tukena	39
6.1.4. Tutkimusassistentti!	40
6.2. Jatkotuubimusaiheita?	42
6.2.1. Jatkotuubimusaiheita 1: Mitä taide on?	42
6.2.2. Jatkotuubimusaiheita 2: tuubistinen pedagogiikka	43
6.3. Loppukaneetti, eli mitä muuta tuubista lopulta paljastui minulle itselleni?	45
Lähteet	47
Liite 1	50
Liite 2	51

1. Johdanto

Cöleur magnifique ei oikeastaan tarkoita mitään! Samalla se on epätyypillinen esine, itse rakentamani suurikokoinen värituubi (n. 135 x 45 x 45 cm), jota olen kuljettanut julkisessa kaupunkitilassa taiteilijapedagogisena toimintana kevään 2026 aikana. Pyrin opinnäytetutkielmassani avaamaan taiteellisen työskentelyni taustoja. Miksi rakensin juuri suurikokoisen värituubin? Miksi halusin kuljettaa sitä julkisissa kaupunkitiloissa? Mihin pyrin toiminnallani ja mitä vastauksia löysin?

Opinnäytetyöni taiteellisessa keskiössä on tuubin kuljettaminen julkisessa kaupunkitilassa ja tämän toiminnan esitleminen ja edelleentulkinta taidenäyttelykontekstissa. Näin tekemällä olen pyrkinyt haastamaan omaa taiteellista praktiikkaani ja möyhentämään taiteellista ajatteluani. Lisäksi tutkin, kuinka julkinen kaupunkitila reagoi epätyypilliseen esineeseen. Cöleur magnifique -teoskokonaisuutta voisi pitää koko tähänastisen taiteellisen praktiikkani tiivistymänä; kyse on autoetnografisesta taiteellisesta tekemisestä ja tutkimisesta, jonka eri nyansseilla on minulle suuri, jopa varhaislapsuuteeni ulottuva merkitys.

Opinnäytteeni taiteellinen osa jakautuu kahteen ajalliseen ja sisällölliseen kokonaisuuteen: tammi-helmikuussa 2026 tapahtuneeseen tuubin kantamiseen ja kuljettamiseen julkisessa kaupunkitilassa pääkaupunkiseudulla ja tämän toiminnan esitlemiseen maaliskuussa 2026 osana Kuvataideakatemia kokeellista näyttelyä Mitä näyttely tekee?, joka oli esillä Kuvataideakatemia KUVATAIDEAKATEMIA / TILASSA 13.–22.3.2026. Näyttelyä edelsi samanniminen kuvataiteen esittämisen pedagogisia käytäntöjä tutkiva opintojakso. Oma kontribuutioni näyttelyyn oli kolmiosainen teos, joka koostui tuubikävelyteosvideosta, kävelyteoksessa kuljettamastani kolmiulotteisesta värituubista sekä näyttelyä varten toteuttamastani litteästä värituubista.

Taustani on nukke- ja naamioteatterintekijänä ja pedagogina on viitoittanut ja muokannut taiteellista ajattelua koko ammattiurani ajan, joten taiteellinen toimintani on muodostunut luonnostaan monitaiteiseksi. Voisin jopa sanoa, että työskentelyasenteeni on monitaiteinen.

Esittelen opinnäytetutkielmani aluksi työskentelyn taustat, tutkimuskysymykset, teoreettisen viitekehyksen ja tutkimusmetodini. Tämän jälkeen avaan teosprosessia, joka koostuu taiteellisen praktiikkani esittelemisestä sekä taiteellisen opinnäytetyöni taustoittamisesta ja käytännön toteuttamisesta. Lisäksi reflektoin taiteellista osaa ja liitän teoskokonaisuuden laajempaan keskusteluun. Työn viimeinen osa sisältää pohdintoja työskentelyn aikana saamistani oivalluksista ja mahdollisista jatkotutkimusaiheista.

Kuvakaappaus videolta. Tuubin kuljettamista ostoskärryillä Kontulassa 26.2.2026. Video: Kati Keskihannu

2. Taustoja

2.1. Tutkimuskysymykset

Taiteellinen työskentely tuotti runsaasti materiaalia niin pohdinnan lähtökohdaksi kuin uusiksi taiteellisiksi ja pedagogisiksi ideoiksi. Prosessia voisi kutsua rönsyileväksi.

Tämä on hyvin tyypillistä taiteellisessa työskentelyssäni; ideoita tuntuu toisinaan tulevan jopa liikaa. On ollut haastavaa sanoittaa kaikki tehty ja koettu yhdeksi tutkielmaksi. Prosessi tarjoi myös lisää mahdollisia tutkimuskysymyksiä matkan varrella. Yksi sellainen on, mitä taide oikeastaan on? Mitä se on minulle? Miksi? Ja miksi halusin viedä suuren värityubin juuri julkiseen kaupunkitilaan eikä esimerkiksi metsään tai meressä sijaitsevaan saareen? Jo näiden ajatusten aukikirjoittaminen herättelee uusia tutkimuskysymyksiä päässäni.

Pyrin tässä tutkielmassa etsimään vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

- Kuinka julkinen kaupunkitila reagoi epätyypilliseen esineeseen?
- Kuinka prosessi on vaikuttanut (taiteelliseen) ajatteluuni?
- Mitä taiteellisia oivalluksia prosessi synnytti?

Kaiken kaikkiaan *Cöleur magnifique* -teoskokonaisuus on synteesi käytännön osaamisestani ja esityskokemuksestani nukketeatterintekijänä ja katuteatteriesiintyjänä sekä elinikäisestä kiinnostuksestani kuvataiteisiin ja taidehistoriaan. Käytännön osaamisella tarkoitan tässä tapauksessa erilaisten materiaalien tuntemusta ja teknisiä taitojani teatterinukkien, naamioiden, lavasteiden ja rekvisiitan rakentajana.

2.2. Teorettinen viitekehys

Peilaan tutkielmassa prosessin aikana tekemiäni havaintoja ja niistä kumpuavia johtopäätöksiä eri kirjoittajien ajatteluun. Sivuan pohdinnoissani pragmatistista tietoteoriaa, erityisesti John Deweyn (1859-1962) ajatuksia. Pragmatismi on filosofinen suuntaus, joka syntyi 1800-luvun lopulla Yhdysvalloissa. Toiminnallisilla vaikutuksilla on keskeinen rooli tiedon ja uskomusten hankinnassa ja niiden pätevyyden arvioinnissa pragmatistisen käsityksen mukaan. Pragmatismissa painotetaan ajattelun olevan osa toimintaa ja jopa kaikkein teoreettisimmat ideat tulisi valjastaa luovasti testattaviksi osana käytäntöä. (Tieteen termipankki, 2026) Yksi pragmatismien yleisiä periaatteita on tarkastella asioita ongelmakeskeisesti (Kumpulainen, 2023). Minua itseäni pragmatismissa kiinnostaa sen yhteys toimintaan ja tiedon syntyminen nimenomaan toiminnan tuloksena. Koen esimerkiksi mekaaniset haasteet, eli ongelmat työssäni tilaisuuksiksi oppia uutta haasteiden ratkaisemisen kautta.

Pragmatismien ohella tarkastelen toimintaani suhteessa Marcel Duchampin (1887-1968) ready made-teoksiin ja niihin liittyvään tapaan määritellä, mitä taide on. Sivuan oman taiteellisen ajatteluni liittymistä myös 1960-luvulla syntyneen Fluxus-taideliikkeen toimintamalleihin.

Lisäksi peilaan havaintojani Pilvi Porkolan (s. 1972) ajatteluun taiteilijapedagogisesta toiminnasta. Tutkielmani käsittää ensisijaisesti taidepedagogista pohdintaa, mutta käytän sen otsikossa tietoisesti termiä taiteilijapedagoginen termin taidepedagoginen sijaan. ”Taiteilijapedagogiikalla viittaamme taiteilijälähtöiseen opetukseen ja ajatteluun, jossa taiteilijan kokemus ja ymmärrys taiteesta toimivat pedagogisten käytäntöjen perustana” (Porkola-Koistinen, ym. 2025). Tutkielmassa esittelemäni taiteellinen tutkimiseni ja siihen liittyvä pedagoginen ajatteluni perustuu taiteelliseen toimintaan, jota teen omilla ehdoillani, en esimerkiksi jonkin oppilaitoksen toimeksiannosta.

Cöleur magnifique -teoskokonaisuudella olen halunnut tutkia itselleni uutta lähestymistapaa omaan esiintyjyyteeni. Olen halunnut tehdä toisin kuin olen aikaisemmin tehnyt. Praktiikkani nojaa nukke- ja naamioteatterin tekemisen käytäntöihin ja perinteisiin useine alalajeineen. Se, mitä nukketeatteri on esitystaiteellisesti, riippuu tekijästä. Oman esiintyjyyteni keskeisiä nimittäjiä ovat interaktio yleisön kanssa, improvisointi ja katuteatteri. Naamioteatterikontekstissa esiintyessäni kasvoni eivät näy yleisölle; myös nukketeatterisermi peittää kasvoni. Tällä kertaa olen näkyvillä kasvoineni, arkiasussani.

Olen Cöleur magnifique -teosta toteuttaessani ollut uskollinen taiteelliselle praktiikalleni siinä, että olen vienyt teoksen ulos kadulle. Se, *kuinka* olen sen kadulle vienyt ja *kuinka* sitä esineenä käsitelty, on ollut omaan aikaisempaan praktiikkaani verrattuna epätyypillistä.

2.3. Tutkimusmenetelmä: kaupunkikävelyt ja näyttelykonteksti

Olen nimennyt opinnäytetutkielmani otsikossa käyttämäni tekemisen sanan kuljettamiseksi, vaikka tekemisen alkuperäinen tavoite on ollut tuubin kantaminen kävellen. Prosessin edetessä kuljetin esinettä myös vaihtoehtoisilla tavoilla esimerkiksi ostoskärryissä työntäen, toisinaan etenin se sylissäni rullaportaissa. Näyttelykonseptissa tuubi oli sijoitettuna ostoskärryihin nimenomaan kuljettamista varten. Tekemisen ytimessä on siis ollut taiteellisesti kokeilemalla tutkia, mitä tapahtuu, kun esineen kanssa liikutaan erilaisissa julkisissa tiloissa tai kun esineen kanssa liikkuminen mahdollistetaan näyttelytilassa.

Cöleur magnifique -teoksen kävelyosuudessa esityspaikka ja esityksen luonne olivat yleisölle ennalta tuntemattomia. Sekin, oliko toimintani edes minun näkökulmastani esitys sitä toteuttaessani, oli epävarmaa. En mainostanut kävelytapahtumia etukäteen, yleisö, joka ei edes tiennyt olevansa yleisö, osui paikalle sattumalta. En hakenut kontaktia vastaantulijoihin, mutta olin avoin mahdollisille kohtaamisille. Näyttelykontekstiin siirryttäessä näyttelyvieraille taas oli itsestäänselvää, että kyse on nimenomaan taiteesta ja taiteellisesta toiminnasta.

Olen reflektoinut opinnäyteprosessia kirjoittamalla. Käytän tutkimusaineistona prosessin aikana kirjoittamiani muistiinpanoja. Taiteilijapedagogisessa tutkielmassani on autoetnografisen ja fenomenologisen lähestymistavan piirteitä. Tutkin todellisuuden ilmenemistä omassa kokemusmaailmassani. Minua ovat kiinnostaneet sekä omat, että satunnaisten vastaantulijoiden ja näyttelyvieraiden reaktiot.

Jos minulla olisi ollut enemmän resursseja, olisin halunnut toteuttaa suuremman, jopa useita metrejä pitkän värituubin. Mukanani olisi kulkenut tutkimusavustajia, jotka olisivat haastatelleet vastaantuloja ja huolehtineet tutkimusluvista. Tähän ei kuitenkaan ollut mahdollisuutta. Päädyin siis toteuttamaan teoksen, jonka pystyin suunnittelemaan ja toteuttamaan omaehtoisesti.

*Kuvakaappaus videolta. Tuubin kuljettamista rullaportaissa Pasilassa 23.2.2026.
Video: Kati Keskihannu*

3. Teosprosessi

Esittelen seuraavaksi teosprosessia, joka koostuu kolmesta toisiinsa nivoutuvasta osasta, taiteellisen praktiikkani taustoittamisesta, idean taustoista teatteriopettajan opintoihini liittyen sekä varsinaisen teoksen toteuttamisen kuvailemisesta käytännössä.

3.1 Taiteellinen praktiikkani

Praktiikkani perinpohjainen kuvaaminen on keskeistä tuubiteoksen parissa työskentelemiseni hahmottamisen kannalta. *Cöleur magnifique* -teos nivoo yhteen useita taiteellisessa toiminnassani keskeisiä opiskelun ja työskentelyn myötä oppimiani taitoja ja tietoja sekä henkilökohtaisia intressejäni. Tehtäväni kuljettaa värituubia julkisessa tilassa saattaa kuulostaa sattumageneraattorin tuottamalta idealta, mutta todellisuudessa kaikille sen aspekteille ja jopa materiaalivalinnoille on paikallistettavissa lähtökohtansa omassa henkilöhistoriassani ja taiteellisessa praktiikassani, jota esittelen seuraavaksi.

3.1.1. Taiteellisen praktiikkani maaperä: lapsuus ja nuoruus

Kielitoimiston sanakirja määrittelee taiteen näin: ”1. merkityksellisinä pidettäviin aistipohjaisiin elämyksiin tähtäävä luova toiminta ja sen tulokset”(KKK, 2026). Jos ajattelemme pieniä lapsia leikkimässä, eikö se ole *merkityksellistä aistipohjaista elämyksiin tähtäävää luovaa toimintaa*? Voisimme siis ajatella, että kaikilla, ainakin useimmilla lapsilla, on lähtökohtaisesti oma taiteellinen toimintatapansa. Se, että sommitellaan pienistä kivistä rakennelma ja kuvitellaan, että siinä on hevosaitaus, ja linnoitus tai taivaankansi pilvineen, aurinkoineen! Ollaan uteliaita. Jossakin vaiheessa kasvaessamme aikuisiksi tämä luova toiminta estyy, ainakin osittain. Koen olevani onnekas ettei oma taiteellinen tekemisen asenteeni ole koskaan päässyt katkeamaan. Saatoin teini-iässä tai nuorena aikuisena miettiä, mitä muut minusta ja tekemisistäni ajattelevat, mutta tekemisen into on pysynyt.

Muistan lapsuudestani värituubit äitini maalaustelineen reunalla olohuoneessamme. Sain myös itse maalata ölyväreillä. Askartelin paljon. Sakset ja pensseli ovat minulle keskenään tasa-arvoisia työskentelyvälineitä vielä tänäkin päivänä. Myös musiikki oli läsnä arjessani niin levysoittimessa soivien äänitteiden kuin isäni ammatin myötä. Hakeuduin kuvataidelukioon, sillä halusin kuvataiteilijaksi ja maalasin paljon, valokuvasin ja haaveilin myös elokuvantekijän urasta. Päädyin kuitenkin opiskelemaan nukketeatteria, koska minua kiinnosti erityisesti sen visuaalinen puoli ja kolmiulotteinen käsillä tekeminen. Myös tässä ammatissa tuubit (ja sakset!) ovat keskeisiä nukke- ja naamio- ja esineteatterirekvisiitan ja lavasteiden valmistuksen välineinä.

3.1.2. Taiteellisen praktiikkani juuria: taideopintoja

Hakeuduin siis opiskelemaan nukketeatteria Turun taiteen ja viestinnän oppilaitokseen, eli Tutvoon, koska halusin oppia tekemään teatterinukkeja, -naamioita ja lavastuksia. Päivitin sittemmin tutkintoni AMK-tasoiseksi Turun Taideakatemiassa. Opintoihini Tutvossa kuului mm. kuvanveistoa, piirustusta, sekä papier maché- ja puuntyöstötekniikoiden opiskelua. Nukketeatterilavasteiden ja -rekvisiitan toteuttamisessa pragmatistinen ajatus siitä, että uusi tieto edellyttää ongelmatilanteita ja niiden kohtaamista (Kumpulainen, 2023) toteutuu nukketeatterin parissa työskennellessä verrattain usein. Rakennettavat elementit ovat usein uniikkeja kokonaisuuksia, joiden toteuttamisen käytännöt vaihtelevat työtehtävästä toiseen. Juuri tämä on aina kiehtonut minua käsillä tekemisessä, mekaaninen ongelmien ratkaisu. Esimerkiksi värituubin rakentamisessa etsin uutta tietoa tekemällä ja kokeilemalla, koska en ollut koskaan aikaisemmin rakentanut 135 cm pitkää värituubia.

Visuaalisten ja kädentaitoa harjoittavien kurssien ja nukenkäsittelyn lisäksi koulutukseen sisältyi mm. klovneria-, akrobatia- ja commedia dell'arte-opintoja. Minusta ei missään vaiheessa pitänyt tulla esiintyjää, mutta askel askeleelta visuaalinen ilmaisija ja esiintyjä minussa yhdistyivät. Varsinaisen kipinän naamioteatteriin sain ollessamme lennättämässä koulutyönä tekemiämme jättileijoja Hangö teaterträff -festivaaleilla, joiden aikana osallistuin festivaalin oheisohjelmaan sisältyneelle naamioteatterikurssille. Kurssilla käytetyt naamiot olivat suomalaisen

naamionvalmistuksen pioneerin Antero Poppiuksen käsiälaa (Metamorfoosi 2026). Osallistuminen kurssille oli minulle käänteentekevä kokemus ja oivallus. Fyysisessä ilmaisussa mieluiten taka-alalle jättäytyvästä nuoresta taideopiskelijasta kuoriutui milloin mikäkin hahmo, esimerkiksi karjuva peikko!

Opiskelu Tutvossa mahdollisti myös varsinaisen koulutyön ulkopuoliset *ongelmanratkaisutilaisuudet*, osallistumisen esimerkiksi Turun ylioppilasteatterin toimintaan lavastajana. Olin myös järjestämässä opiskelutovereideni kanssa erilaisia tapahtumia mm. Turun kirjakahvilassa. Järjestimme passikuvanäyttelyä, kaitafilmielokuvien juontokilpailun ja ohjelmallisia iltamia, joissa saattoi esiintyä japanilainen kuruma ningyō-taituri ja miesstrippari, joka astui näyttämölle alasti pukeutuakseen provosoivasti musiikin säestämänä.

Toteutimme opintojemme aikana erilaisia projekteja, joissa nukketeatterin eri tekniikat tulivat tutuiksi. Työstimme mm. esine-, varjo- ja keppinukketeatteriesityksiä tai demoja. Osassa esityksistä oli mukana koko opiskelijaryhmä ja useilla eri tekniikoilla toteutettuja kohtauksia. Kun tehtiin isosti ja paljon, myös ongelmatilanteiden määrä lisääntyi. Opinnäytetyökseni tein soolon, koska halusin pitää ”langat” omista käsissäni. Metodiksi valitsin käsinukketeatterin, josta on muodostunut ydinosaamisaluettani nukketeatterin saralla. Olen erikoistunut eurooppalaiseen kansankäsinukketeatteriperinteeseen, jonka juuret ovat italialaisessa *commedia dell'arte* näytelmäperinteessä. Oman ydinoppini olen saanut englantilaisesta Punch and Judy-käsinukketeatterista. Pohjoismaissa ikäni asuneena olen esiintynyt pääasiassa sisätiloissa nukketeatterinäyttämöineni, mutta metodin juuret ovat julkisessa kaupunkitilassa. Entisaikojen kansannukketeatteriesitysten esiintymispaikkoina toimivat pääasiassa kadut ja torit.

Lapsuudessa omaksuttu syvä kiinnostus kuvataiteisiin on täydentynyt taidehistorian opinnoilla Helsingin avoimessa yliopistossa. Kuvataide, erityisesti kykladinen ja keskiaikainen kuvanveisto, renessanssiajan maalaukset sekä erityisesti abstrakti maalaustaide ja dadaismin estetiikka kiehtovat minua suuresti. Arkkiteuhtuuri kaikkine ilmiöineen saa pääni kääntyilemään ja katseeni etsimään uutta havaittavaa päivittäin. Olisi kuitenkin naiivia väittää, että pidän kaikesta kuvataiteesta. Löydän niin sanottuja inhokkeja sekä taidehistorian uumenista että nykytaiteestakin,. Koen kuitenkin, että taidehistorian tuntemus on auttanut minua hahmottamaan taidetta ja maailmaa syvällisemmin. Maailmankuvani on saanut lisää kerrostumia. Taide ja taidehistoria eivät ole oma erillinen maailmansa, vaan tiiviisti mm. yhteiskunnan valtarakenteisiin uskonnon ja politiikan kautta kietoutuva elementti.

3.1.3. Taiteellisen praktiikkani oksia: esiintyminen ja pedagogiikka

Taiteellisessa praktiikassani on siis paljon osaamista. Minusta on hienoa osata, arvostan osaamista. Osaan tehdä kipsimuotteja, veistää puuta, puvustaa ja toteuttaa esityksiä, mutta varsinaisen taiteellisen toimijan käyttöönharjaannuttamiskoulutukseni olen saanut kentältä, eli toimiessani kontaktissa ihmisten kanssa. Kenttätyöskentelyni koostuu esiintymis- ja opetuskokemuksestani. Joskus ne tuntuvat kuin saman asian eri puolia. Molemmissa on tärkeätä interaktio ja läsnäoleva yhteys ihmisiin.

Miltei kaikissa toteuttamissani soolokäsinukketeatteriesityksissä olen jatkuvassa kontaktissa yleisöön. Näyttämötaiteellisissa esitystilanteissa lähtökohta on useimmiten seuraava: yleisö on tullut paikalle nähdäkseen esityksen, esiintyjä tai esiintyjät ovat paikalla esiintyäksään yleisölle. Itse näen työnjaon tasapuolisempänä; esitystapahtuma ja -kokemus luodaan yhdessä. Käyttämäni nukketeatterisermin näyttämö on pääni yläpuolella, joten en juuri koskaan näe yleisöä esityksen aikana, mikä kuulostaa ristiriitaiselta. Katse ei kuitenkaan ole ainoa tapa *kuunnella* yleisöä; reagoin yleisön reaktioihin kuuntelemalla.

Naamioatteriesitykseni ovat pääsääntöisesti juonettomia walk about-esityksiä. Walk about-esityksille ei ole olemassa vakiintunutta suomenkielistä vastinetta, vapaasti käännettynä walk about voisi tarkoittaa *kävelehtiä*, tässä yhteydessä *kävelehtiä yleisön joukossa*. Esitykseni tapahtuvat kadulla tai muussa avoimessa, julkisessa tilassa. Yleisö on ensisijaisesti esiintyjän tai esiintyjien ympärillä ja toiminta on osittain improvisoitua. Jos kyseessä on esimerkiksi kaupunkitapahtuma, jossa on tarjolla monenlaista aktiviteettia, minun täytyy esiintyessäni herättää yleisön huomio ja mielenkiinto. Kadulla esiintyessä täytyy olla valpas ja rohkea, mutta huomioida erilaiset nyanssit yleisön reaktioissa; jos esimerkiksi naamiohahmossa kohtaamaani lasta ujostuttaa kovasti, samastun lapsen tunteisiin ja esitän itsekin naamiohahmona ujoa.

Minulle rekvisiitta on hyvin tärkeä osa esityksiä, erityisesti soolonumeroissa ne tukevat ja vievät toimintaa eteenpäin. Radio Klaara-sooloesityksessäni radiovastaanottimesta tulee aina vääräänlaista musiikkia, tai ei musiikkia ollenkaan. Toiminta ja komiikka perustuu siihen, kuinka Klaara-naamioatterihahmo reagoi vastoinkäymisiin yrittäessään tanssia.

Esiintymiseni naamioatterihahmona on suurieleistä tai muuten liioiteltua. Stillit, eli pysähdykset rytmittävät liikekieltä. Käytän niin naamio- kuin nukketeatteriesityksissäni hyödyksi klovneriatekniikoista tuttuja lainalaisuuksia; esittämäni hahmot ovat usein naiiveja ja haavoittuvaisia. Ja todella innoissaan siitä, mitä ovat tekemässä. Vähän niin kuin minä itsekkin.

Myös pedagogina läsnäoleva kontakti ja osallisuuden mahdollistaminen kaikenlaisille oppijoille ovat minulle tärkeitä. Olen mentaliteetiltani nopeatempoinen ja usein kärsimätön mistä on opetustyössä jopa hyötyä; tulen nopeatempoisuudessani huomioineeksi eritaitoiset ja -tahtiset oppilaat kuin luonnostaan. Pedagogina olen niinkään varsin monitaiteinen, joskin totean, että erityisesti esityksellisyyden mahdollistaminen on takaraivossani, vaikka opettaisin visuaalisia tekniikoita ja ilmaisua. Tästä toimii esimerkkinä eräs työkokemus lähimenneisyydestäni; toimiessani puukäsityönopettajan viransijaisena helsinkiläisessä alakoulussa, teetin oppilailla tekstiili- ja teknisen työn tekniikoita yhdistävät linnunpelättimet. Ajatuksena ei ollut

pelotella lintuja, vaan toteuttaa puutarhakoristeet, jotka voisivat toimia myös teatterinukkeina. Iloinen oli se hetki, kun eräs jo työnsä valmiiksi saanut oppilasryhmä kysyi, voisivatko he tehdä odotellessaan esityksen? Piilo-opetussuunnitelmani oli onnistunut!

3.2. Suurikokoinen värituubi taiteellisen praktiikan haastamisen välineenä

Yksi syy hakeutumiselteni teatteripedagogiikan opintoihin oli, että saisin avattua uusia ajattelemisen ja tekemisen tapoja taiteellisessa ja pedagogisessa praktiikassani. Koin kiertäväni samoja polkuja erityisesti taiteilijana. Olen luonnostani varsin idearikas, mikä kantaa taiteellista työskentelyäni, mutta käytännön työssä freelancerina minulla ei juurikaan ole ollut aikaa, voimavaroja tai osaamista esimerkiksi tutkimukselliselle ajattelulle. Myös itsereflektio on usein jäänyt kiireen ja osaamattomuuden jalkoihin. Opinnäytetyöni keskiössä onkin ollut oman ajatteluni haastaminen ja möyhiminen. Avaan seuraavaksi taustoja siitä, kuinka päädyin haastamaan taiteellista praktiikkaani kuljettamalla suurikokoista värituubia julkisessa kaupunkitilassa pääkaupunkiseudulla.

3.2.1. Liora Bresler ja kehotus astua kuvaan

Esineenä värituubi on peräisin laajemmasta opintoihini liittyvästä työskentelykokonaisuudesta. Olen teatteriopettajaopintojeni aikana tutkinut maalaustaiteen, musiikin ja esitystaiteen välisiä rajapintoja järjestämällä Sukellus maalaukseen- työpajoja, joissa on tehty liikekielellisiä harjoituksia abstraktin maalaustaiteen innoittamana. Impulssi tämän kaltaiselle työskentelylle tuli opintojen alussa luettuani Liora Breslerin esseen Taiteen vitalisuus ja pedagoginen voima. Bresler kirjoittaa opetusmetodeistaan:

”Lähestymme (opiskelijoiden kanssa) maalausta myös kinesteettisen eläytymisen avulla, jolloin kehotan heitä astumaan kuvaan. Samalla kysyn: ”missä olet?” tai ”mitä teet?” Prosessiin kuuluu tulkitseva vastavuoroinen keskustelu, jossa syvennyttään pohtimaan esimerkiksi sitä, mitä kuva kertoo katsojalle, mitä katsoja kertoo kuvalle ja mitä kuva vastaa”. (Bresler, 2011. s. 177)

Innostuin Breslerin tekstistä ja otin hänen sanansa kirjaimellisesti! Esseeni luettuani mieleeni tuli näyttämötilanne, jossa esiintyjät käyvät liikekielellistä keskustelua abstraktin maalaustaiteen elementtien kanssa musiikin soidessa. Näin sain impulssin suunnitella ja toteuttaa Sukellus maalaukseen-työpajoja, joiden keskiössä on ollut ukrainalais-ranskalaisen kuvataiteilija Sonia Delaunayn (1885-1979) värikylläinen abstrakti maalaustaide. Delaunayn taide valikoitui työskentelyn visuaaliseksi lähtökohdaksi henkilökohtaisten mieltymysteni, värikylläisyytensä ja universaalien luonteensa johdattamana; hänen taiteessaan toistuvat geomatriset kuviot, ympyrä neliö ja kolmio ovat olleet omiaan matalakynnyksisen mutta innostavan yhteisliikkumisen materiaaliksi. Saan itse tukea esiintymiselleni rekvisiitasta, siispä halusin toteuttaa rekvisiittaa myös työpajatyöskentelyn tueksi, esimerkiksi Delaunayn kuvakielestä visuaalisen ilmeensä lainaavia pyöreitä värikiikkoja. Ja suurikokoisen värituubin, jonka sisältä tulisi kangasta, siis väriä, luovaa tekemistä tukevaa rekvisiittaa sekin.

Olin halunnut toteuttaa suurikokoisen värituubin jo pitkään. Sain ensimmäisen idean vuosia sitten käytyäni koirani kanssa koirapuistossa jonka aidassa luki: ”Stör inte nattron”. Älä häiritse yörauhaa. Sana *nattron* oli minusta kiehtova. En ajatellut sen tarkoittavan yörauhaa vaan jonkinlaista tuotemerkkiä, epämääräistä mutta positiivista, mahdollisesti voidemaista *olomuotoa*, jota säilytettäisiin tuubissa. Voide olisi ehdottomasti turkoosia, joka on lempiväriini. Idean toteutus kuitenkin jäi tuolloin, mutta se on ollut takaraivossani noista päivistä asti. Sukellus maalaukseen-työpajojen myötä tuubin rakentamiselle tuli luonteva tilaisuus; siitä tosin tuli paljon suurempi, kuin taannoisten kuvitelmiäni *nattron*-tuubista.

3.2.2. Tuubin rakentaminen ja nimeäminen: Coleu...Cöleur magnifique!

Rakensin värituubin Teatterikorkeakoulun verstaalla joulukuussa 2025. Se on valmistettu papier maché-päällysteisestä konepahvista ja maitokartongista. Tuubi on maalattu akryyliväreillä, teksti on toteutettu leikkaamalla ja liimaamalla. Hyödynsin tuubin rakentamisessa nukke- ja naamioteatteripraktiikassani käyttämiäni työskentelymetodeja.

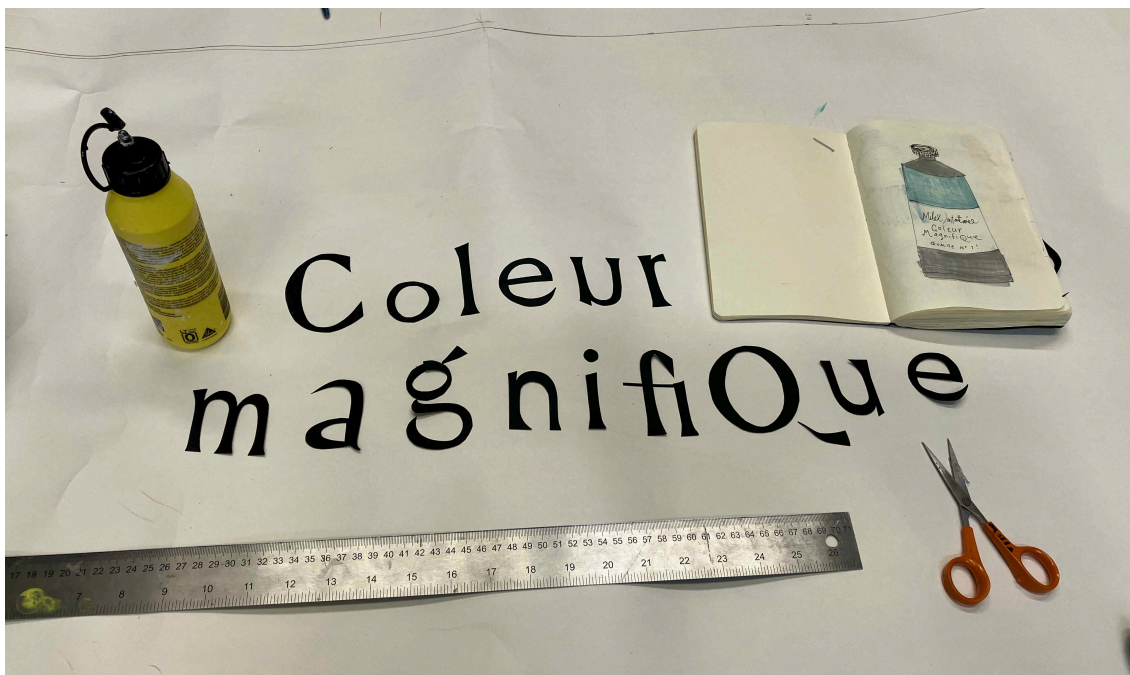
Tuubi tekeillä Teatterikorkeakoulun verstaalla joulukuussa 2025. Kuva: Milla Risku

Värituubi pyrkii jäljittelemään markkinoilla olevia tehdasvalmisteisia värituubeja, mutta sen ulkoasu on itse suunnittelemani ja siten fiktiivinen. Tuubissa lukee: M. Instantané Cöleur magnifique QUALITE °1. Valitsin etiketin kieleksi ranskan, onhan Ranska eurooppalaisen kuvataideopetuksen edelläkävijämaa; Pariisissa sijaitsevan École des Beaux-Arts-taidekoulun juuret ulottuvat aina 1640-luvulle asti (Lehtoruusu, 2025).

M. Instantané viittaa itse itselleni taannoin antamaani alter egoon Instant Milexiin. Nimi on napattu säilykepurkista, jonka kyljessä lukee *Milex Super Instant- full cream milk powder*. Olin hankkinut purkin, koska se oli mielestäni hieno. Sana instant (nopea, pikainen, välitön) kuvaa osaltaan temperamenttiani, joka on toisaalta kärsimätön ja malttamaton, mutta toisaalta nopeasti erilaisiin tilanteisiin reagoiva, mistä on hyötyä erityisesti improvisaatiossa ja kuten jo aikaisemmin mainitsin, opetustyössä. M. Instantané on opinnäytetyöni kontekstissa alter egoni Instant Milexin ranskankielinen vastine.

Vaikka tuubin etiketti viittaa turkoosiin, en halunnut kirjoittaa etikettiin minkään tietyn värin nimeä. Pohdittuani erilaisten vaihtoehtojen välillä, päädyin sanapariin *couleur magnifique*, eli upea väri. Tai niinhän minä luulin! Olin nimittäin tehnyt kirjoitusvirheen jo luonnosteluvaiheessa, olin unohtanut couleur (väri)-sanasta toisen u:n. Couleur ei tarkoita ranskaksi mitään. Kirjainten leikkaaminen mustasta paperista ja liimaaminen maitokartongille ennen tuubin osien yhteen liittämistä oli ollut aikaavievää,

koknaisuuden rakentamiseen meni kaiken kaikkiaan miltei viikko. Minulla ei siis ollut realistista mahdollisuutta kirjoitusvirheen korjaamiseksi, jolloin puolisoni ehdotti virheen voitoksi kääntämistä lisäämällä o:hon kirjaimen ö pisteet. Cöleur magnifique-tuubi oli syntynyt!

Kirjainten sommittelua siinä vaiheessa, kun toinen u olisi vielä ollut lisättävissä... 2025. Kuva: Milla Risku

3.2.3. Tuubikävelyteoksen taustat: miksi kävelyteos?

Vaikka suurikokoinen värituubi syntyikin alun perin rekvisiitaksi työpajoihin ja mahdollisiin myöhemmin toteutettaviin näyttämötaiteellisiin ulostuloihin, päättyi se lopulta taiteellisen tekemisen keskiöön opinnoissani. ”Epätyypillisen esineen kantaminen julkisessa kaupunkitilassa pääkaupunkiseudulla” oli alkuperäinen nimi opinnäytetyöni taiteelliselle osalle. Pyrin seuraavassa avaamaan syitä, mikä kaikki taustoittaa tuubikävelyäni. Mikä perustelee tuubin ja kävelyn, joka sittemmin muuntui yleisemmin kuljettamiseksi.

Kuten aikaisemmin jo valotin, olen näyttämötaiteellisen urani alusta asti pyrkinyt toteuttamaan mahdollisimman vähäisille teknisille vaatimuksille perustuvaa esitystaidetta. Olen toteuttanut tätä periaatetta, helposti kuljetettavien (minulla ei ole ajokorttia!) nukke- ja naamioteatteriesitysten toteuttamista rekvisiitan valmistuksesta

esiintymiseen. Tähänastiset teokseni ovat pääasiassa olleet luonteeltaan sellaisia, että ne on helppo ymmärtää esityksiksi niin sisältönsä, visuaalisen ilmeensä kuin esityspaikkojenkin suhteen. Niihin on lisäksi liittynyt ennakkomarkkinointi, josta on selvinnyt, että sinä ja sinä päivänä siinä ja siinä paikassa tapahtuva aktiviteetti on nimenomaan esitys eikä esimerkiksi taidenäyttely tai luento. Lisäksi minua on aina kiinnostanut perinteisen teatteritilan ulkopuolella toteutettava esitystaide.

Cöleur magnifique-työskentelyn myötä olen halunnut toteuttaa teoksen, jota ei selitetä. Olen halunnut havainnoida, kuinka ihmiset reagoivat taideteokseen, jonka eivät edes tiedä olevan taideteos. Lisäksi halusin toteuttaa opinnäytetyöni siten, ettei sen toteutuminen olisi riippuvainen esimerkiksi työryhmän aikatauluista tai teknisistä haasteista. Halusin olla täysin riippumaton, siispä päätin kävellä kantaen itse rakentamaani objektia. Yksi syy tuubikävelyilleni on henkilökohtaisessa taidemaussani; minusta itsestäni olisi hauskaa kohdata epätyypillinen esine julkisessa kaupunkitilassa.

3.3. Cöleur magnifique -teoksen toteuttaminen käytännössä

Kuvailen seuraavaksi, kuinka Cöleur magnifique -teoksen toteuttaminen tapahtui käytännössä.

3.3.1. Kävelyä ja kuljettamista julkisessa kaupunkitilassa

Kielitoimiston sanakirja määrittelee kävelemisen juoksua hitaammaksi yhtäjaksoiseksi raajojen varassa liikkumiseksi. Käveleminen on miltei kuin hengittämistä, sitä ei pääsääntöisesti tarvitse miettiä erikseen. Kun ihmiset kävelevät aamuruuhkassa tai ulkoilureiteillä, heidän ei tarvitse ajatella jalkojensa siirtämistä. Kävellessään ihminen voi esimerkiksi samalla keskustella, syödä jäätelöä, kantaa laukkaa tai jättikokoista värituubia. Halusin toteuttaa teoksen kävelemällä minimoidakseni esiintyjyyttäni. Ei aksentoitua ja liioiteltua elehtimistä, ainoastaan mahdollisimman neutraalia kävelemistä esinettä kantaen.

Tuubikävelyssessoita toteutettiin 22.1.- 6.2.2026 yhteensä seitsemänä eri päivänä. Olen kantamisen lisäksi kuljettanut tuubia julkisissa liikennevälineissä, työntänyt sitä matkan varrelle osuneissa ostoskärryissä ja laskenut se sylissä liukumäkeä. Pyrkimyksenäni oli olla tekemättä etukäteisoletuksia esimerkiksi siitä, minkälaisia reaktioita tulisin

vastaantulijoissa havaitsemaan. Se, kuinka vastaantulijoiden minuun esillä olijana ja esittelijänä olisi tullut reagoida, oli avointa. Käytännössä suurikokoisen värituubin kantaminen oli työlästä, vaikka se painaa vain 2,3 kg. Hyvän kantamisasennon löytäminen oli erityisen tärkeätä, lisäksi minun tuli olla valppaana, etten törmäisi vastaantulijoihin. Kuvausajankohdalle osui kovat pakkaset, mikä oli haastavaa etenkin kuvaajille.

Halusin toteuttaa kävelyjä ja kuljetuksia mahdollisimman erilaisissa kaupunkiympäristöissä. Minulle oli tärkeätä, että miltei kuka tahansa pääkaupunkiseudun (tai jopa koko Suomen) asukas voisi tunnistaa ja kokea mahdollisesti omakseen edes yhden kuvauspaikoista. Tämä oli minulle pedagoginen valinta näennäisen etäisessä ilmaisussani. Toteutin kävelyjä Helsingin keskustassa, Otaniemessä, Kontulassa, Kannelmäessä, Kurvissa, Alppilassa ja Hakaniemessä. Videolla näkyy mm. Eduskuntatalo, Keskustakirjasto Oodi, Helsingin rautatieasema ja Linnanmäki.

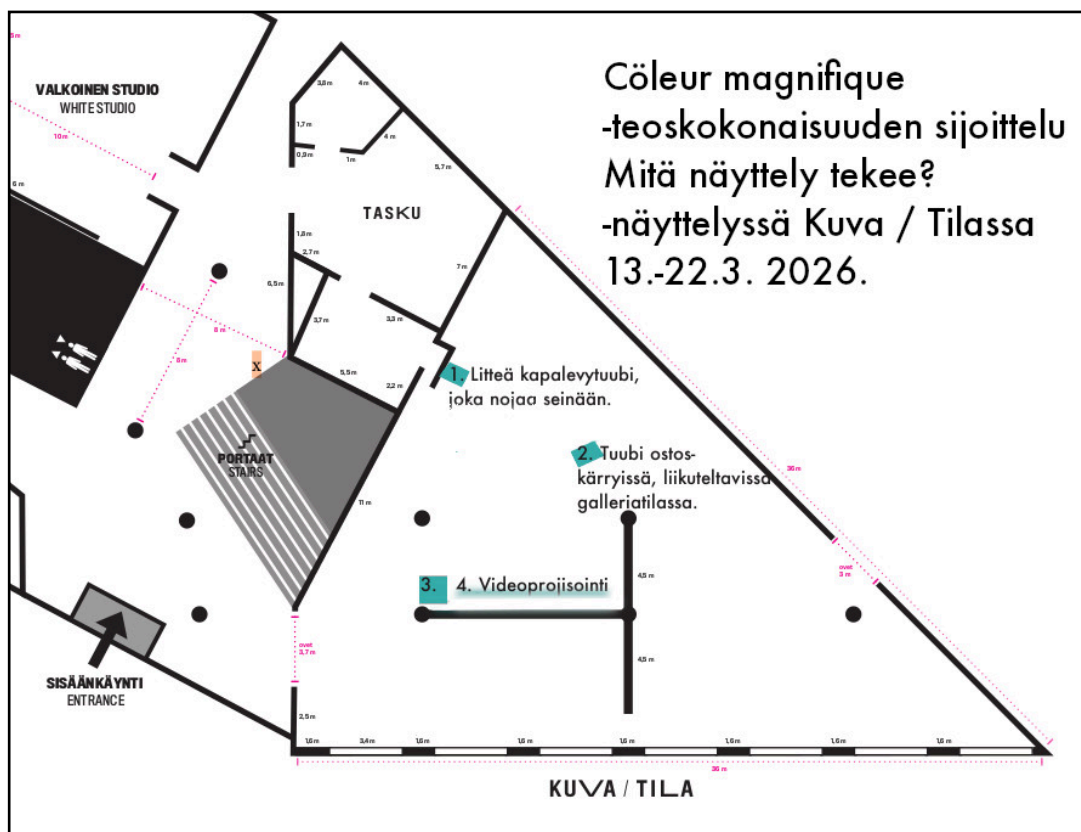
Jokaisella kävelyllä mukanaani kulki kuvaaja, joka taltioi kävelyäni matkapuhelimen kameralla. Päätin jo etukäteen, että antaisin kuvaajan vaikuttaa kuvakulmiin ja mm. paikkoihin, joissa näyttäydin tuubin kanssa. Tästä tuli yksi antoisimmista osa-alueista koko prosessissa. Ainoa toiveeni kuvaajalle oli, että kamera pysyisi koko ajan paikallaan. Editoin kävelyvideoista koosteen, jonka kestoksi tuli alku- ja lopputeksteineen hieman alle 5 minuuttia.

Olen pohtinut julkisessa kaupunkitilassa toteutettavien tuubikävelyjen suhdetta esitykseen ja esiintymiseeni. En teosta toteuttaessani osannut määritellä tai päättää, onko kyseessä performanssi, esitys vai esittäminen? Vai taideteoksen kuljettaminen julkisessa kaupunkitilassa? En halunnut määritellä tätä etukäteen, koska minulle itselleni tekemisen tarkalla nimeämisellä ei ollut suurta merkitystä. Tärkeintä oli, että tein.

3.3.2. Mitä näyttely tekee?

Osallistuin tuubikävelykokonaisuuden jälkeen Mitä näyttely tekee?-opintojaksolle Taideyliopiston Kuvataideakatemiassa 24.2.-24.3. Opintojakson päätteeksi toteutimme Mitä näyttely tekee?-nimisen näyttelyn, Osallistuin näyttelyyn tuubikävelyvideokoosteellani, joka heijastettiin videoprojektorilla näyttelytilan keskellä sijaitsevalle seinälle. Lisäksi näyttelyssä oli esillä kaksi eri versiota tuubista, alkuperäinen kolmiulotteinen tuubi sijoitettuna ostoskärryihin sekä varta vasten näyttelyä varten rakentamani litteä tuubi.

Kun ensimmäisiä taidemuseoita alettiin perustaa Eurooppaan 1800-luvun puolivälissä, tuli tavallinen kansa opettaa käyttäytymään museossa. Näin sai alkunsa museopedagogiikka, joka on luonnollisestikin kokenut useita muutoksia perustumisensa jälkeen. (Haapalainen, 2026) Mitä näyttely tekee-opintojaksolla näyttelypedagogiikan

Pohjapiirros Kuvataideakatemian KUVA / TILASTA

merkitystä pohdittiin mm. luomalla live-esityksiä, vuorovaikutusta ja kohtaamisia yleisön kanssa. Opintojakson opettajana toimi taiteilijapedagogiikan lehtori Marika Orenius Kuvataideakatemiasta. Näyttelykokonaisuudessa pyrimme kutsumaan yleisön pohtimaan kanssamme, miten näyttely rakentaa merkityksiä, miten kuvataiteen esittämisen tavat ohjaavat kokemusta ja mitä tapahtuu, kun totuttuja toimintamalleja puretaan?

Oma pyrkimykseni purkaa näyttelykontekstissa tavanomaisia toimintamalleja oli sallia ostoskärryihin sijoitetun värituubin sekä varta vasten näyttelyä varten toteuttamani litteän värituubin koskettamisen, kantamisen ja kuljettamisen näyttelytilassa. Tätä tukeakseni laadin käyttöohjeen, jossa oli helppoja ohjeita tuubiteoksen hyödyntämiseksi näyttelyvieraan omassa näyttelykokemuksessa (ks. liite 1). Minulla ei ole dataa siitä, kuinka moni näyttelyvieras luki käyttöohjeen ja toimi sen mukaan, osa vieraista saattoi tulkita ohjeita sisältävän telineen osaksi teosta, ei ohjeeksi. Jälkikäteen ajateltuna, kenties minun olisi kannattanut tulostaa ohjeet näyttelytilan seinälle? Toisaalta, myös telineen tulkitseminen osaksi teosta oli mahdollinen tapa tarkastella teosta.

Yksi näyttelyn ideoista oli siis luoda kohtaamisia yleisön kanssa. Yksi kohtaamiseen tähtäävä eleeni oli toteuttaa pop up-arpajaiset näyttelyn viimeisen päivän viimeisenä tuntina. Jokainen arpa voitti. Jaoin arpalipukkeita kaikille paikalla oleville näyttelyvieraille, palkinnot he saivat mukaansa heti. Hupaisan arpajaistilanteesta teki se, että yksi näyttelyvieras oli ollut seuraavana jonossa ollessani hankkimassa raidallista kangasta värituubiin Eurokankaassa tammikuussa. Hän muisti minut ja jättimäisen värituubin, jonka hän nyt siis kohtasi uudelleen Mitä näyttely tekee?-näyttelyssä!

Arpajaispalkinnoiksi olin valmistanut mm. Cöleur magnifique - C'est une attitude! (Cöleur magnifique on asenne!)-tekstillä varustettuja jääkaappimagneetteja ja pieniä kirjukuoria. Pääpalkinnoksi arvoin tuubiteoksen oheistuotteen, kierrätetyn muovisen lääkepurkin Cöleur magnifique - C'est une attitude!-etiketillä varustettuna. Purkin sisällä oli kaksipuolinen paperi, jonka ydinsanoma kuuluu: ”Asennepurkki on välineosallistumiseen, havainnointiin ja olemiseen. Se ei tarjoa vastauksia, mutta voi ehdottaa kysymyksiä.”. Päädyin toteuttamaan ohjeistustekstin tekoälyllä, sillä olin utelias testaamaan, minkälaisen ohjeistuksen tämä metodi tuottaisi. Syötin ohjelmalle

lyhyen luonnehdinnan tuubikävelyistäni ja näyttelykokonaisuudesta ja pyysin laatimaan tekstistä tiivistelmän lääkepakkauksen tuoteselostetta mukailleen. Lopullisen version muokkasin itse (ks. liite 2).

Arpajaisten järjestämisestä erilaisissa yhteisöissä, niin yksityistilaisuuksissa kuin julkisissa tapahtumissa, on vuosien varrella kehittynyt jopa osa taiteellista praktiikkaani. Arvon milloin mitäkin tilaisuuteen sopivaa - tai sopimatonta - kuten juhla viirejä, runoja tai omenoita, joilla on René Magritte-tyyliset naamiot. Yksi laatimistani arvontapalkinnoista on Juhlan henki, tyhjä purkki, jonka etiketissä lukee Juhlan henki. Purkkiin kerätään kulloisenkin tapahtuman ilmaa, ihmiset saattavat myös huudella sinne terveisiä. Lopuksi kansi suljetaan ja Juhlan henki arvotaan tilaisuudessa olijoiden kesken. On ilmiselvää, että Tuubiteoksen oheistuote-purkki on jatkumoa juhlien hengille.

Kaiken kaikkiaan Mitä näyttely tekee? -kokonaisuudesta teki kiinnostavan se, että olin ensin vienyt epätyypillisen esineen ja vieläpä taiteeksi määrittelemäni esineen julkiseen kaupunkitilaan ja sitten tuonut sen taiteen esittelemistä ja esittämistä varten rakennettuun tilaan. Sekä urbaani ulkotila että näyttelytila edustivat molemmat julkisia tiloja, mutta niiden käytännöt tarkastella esineitä ovat hyvin erilaiset.

Näyttelyä varten toteuttamani litteä Cöleur magnifique -tuubi ja käyttöohje. Kuva: Milla Risku

Jatkoin siis kävelyjen toteuttamista alkuperäisen suunnitelman mukaan. Joinakin päivinä pysähdyin tarkastelemaan kahviloiden tai kirjastojen ikkunoista kuinka ihmiset kävelevät ja kirjasin ylös, mitä he tyyppillisesti kantavat. Vastaus ei liene yllätys: laukkuja, pusseja ja kasseja. Enimmäkseen reppuja. Muutama poikkeuskin seassa: suurikokoinen huonekasvi, pahvilaatikko. Tuubikävelyjen myötä oma suhteeni kävelemiseen kaupunkitilassa lopulta muuttui. Tuubin kantaminen ei muuttunut sen helpommaksi, mutta lopulta kaupunkitilassa kävelemisestääni on tullut läsnäolevampaa.

Ote työpäiväkirjastani, 23. maaliskuuta 2026:

”Tylsistyminen: Riisuttu esitys, esillä oleminen tuntui aluksi merkityksettömältä. Minä vain kävelin. Sitten ryhdyin analysoimaan kävelemistä ja kantamista julkisessa kaupunkitilassa. Aloin kiinnittämään enemmän huomiota omaan kävelemiseeni myös ilman tuubia. Tästä seurasi kasvanut läsnäolo ja havainnointi kaupunkitilassa. Olen luonnostani kova havainnoimaan niin ihmisiä, rakennuksia kuin värejä ja kasveja, mutta havainnointini intensiteetti ja läsnäolo kasvoivat”.

Mutta kuinka toimintani resonoi julkisessa kaupunkitilassa? Kohtaamisia ja jopa keskusteluja kuitenkin syntyi, vaikka en ottanutkaan aktiivisesti kontaktia ihmisiin. Kohtaamisesta voisi jaotella kahteen erilaiseen tyyppiin: julkisen liikenteen pysäkeillä tapahtuneet keskustelut sekä kävellessä saadut ohimennen huudetut kommentit tai ilmeet. Ollessani kentällä tuubin kanssa minulla ei ollut mahdollisuutta muistiinkirjata kaikkia reaktioita, joita kohtasin. Osa vastaantulijoista ei joko huomannut tuubia tai halunnut huomata sitä. Havaitsin reagoinnissa alueellisia eroja; esimerkiksi Kontulassa ja Aalto yliopiston aulassa ihmiset kommentoivat tuubia spontaanimminkin kuin Helsingin keskustassa. Tosin tässäkin oli päiväkohtaisia eroja. Reaktiot olivat pääosin positiivisia ja uteliaita – tuubia keuhuttiin hienoksi, ja joku olisi halunnut sen kotiinsa.

Seuraavan kohtaamisen olen kirjannut tuoreltaan muistiin 27. helmikuuta 2026. Se oli minulle erityisen merkittävä, vaikka kohtaaminen olikin lyhyt: ”Metrossa matkalla Aalto yliopistoon: joku mies yritti lukea ylösalaisin olevan tuubin etikettiä. Käänsin tuubin pystyasentoon. Naurahdimme/hymyilimme leveästi molemmat! Jotenkin hauska pieni kohtaaminen.”

Vapaasti sommittelemani kooste tuubikävelyillä saamistani kommentteista

Projekti vaikutti erityisen myönteisesti yhteen kuvaajaajistani, joka koki tuubikävelyjen kuvaamisen rauhoittavana ja merkityksellisenä. Tutkimme meille tuttua kaupunkia yhdessä taiteen tekemisen kautta. Lapset reagoivat spontaanimmmin kuin aikuiset. Tuubi herätti myös täysin toisenlaisia reaktioita, kuin olin odottanut, sillä osa vastaantulijoista luuli sitä vesipulloksi, voidetuubiksi, lääkkeeksi tai hammastahnaksi.

Kuvailin aikaisemmin minulle tyypillistä esiintymistilannetta, jossa luon esityksen yhdessä yleisön kanssa tietyssä fyysisessä esiintymistilassa. Olemme siellä, esiintyjä ja yleisö luomassa yhteistä kokemusta. Tuubikävelyjen tapauksessa taideteoksen ja

taidekokemuksen määrittelyminen on huomattavasti monimutkaisempaa. Seppo Kumpulaisen mukaan ”Taideteos on yhtä kuin se erityinen kokemus, joka syntyy sekä teoksen tekijän tai tekijöiden että teoksen jokaisen yksittäisen vastaanottajan ja teoksen välille”. (Kumpulainen, 2023, Emootiot vuorovaikutuksen ja esteettisen kokemuksen osana) Se, kuinka Cöleur magnifique-kävelyteos otettiin vastaan, jää siis lopulta avoimeksi isossa kuvassa. Osalle yleisöstä se jäi varmasti etäiseksi, osa ei huomannut sitä laisinkaan, osa riemastui, osalle se saattoi olla luomassa uutta tietoa taiteesta ja sen olemuksesta. Voi olla, että lapsi, joka kysyi ”Isi, mitä toi tekee?” kiinnostuu värituubeista ja päätyy opiskelemaan taiteita. Tai kemiaa! Tai vaihtoehtoisesti henkilö, joka huudahti haluavansa samanlaisen esineen kotiinsa, toteuttaa oman versionsa suurikokoisesta tuubista virkkaamalla? Kaiken kaikkiaan minulle jäi positiivinen tunne tuubin saamasta palautteesta. Kukaan ei ainakaan tietääkseni pitänyt sitä uhkaavana, ennemminkin siihen suhtauduttiin uteliaalla kiinnostuksella.

4.2. Kohtaamisia tuubiteoskokonaisuuden äärellä julkisessa näyttelytilassa

Näyttelyyn ja sitä edelliselle kurssille osallistuminen oli antoisa kokemus. Oli mielekästä rakentaa näyttely yhteistyössä muiden kurssin opiskelijoiden kanssa. Olin ainoa Teatterikorkeakoulun edustaja, muut osallistujat tulivat Kuvataideakatemia taide- ja teoriaopintokokonaisuuksien puolelta. Eri akatemioiden sekoittuminen koettiin positiiviseksi asiaksi niin opettajien, kuin opiskelijoidenkin tahoilta, oli virkistävää tutustua uusiin ihmisiin ja toimintatapoihin.

Näyttelystä keräämäni aineisto on suppeampaa kuin jälkikäteen toivoisin; minua vaivasi prosessin siinä vaiheessa niin sanottu otteluväsymys. Olin keskittynyt taiteelliseen työskentelyyn siinä määrin suurella intensiteetillä, etten tullut keränneeksi katsojapalautetta kovin järjestelmällisesti.

Näyttelykontekstissa palaute oli suurempaa kuin kadulla saamani ohimennen huudahdetut lauseet. Näyttelyvieraat olivat tulleet näyttelytilaan tietoisesti ollakseen taidekokemusten äärellä. Olen koonnut seuraavaan joitakin otteita näyttelyvieraiden kanssa käymistäni keskusteluista:

◦
 ”Ihan
 on **tekijänsä**
näköinen teos!”
 ◦

”Lapsi huudahti **iloisesti**
 äidilleen katsoessaan videota: **Oodi!**”
 ◦

”Kärkyjen työntämisestä tulee mieleen
 lastenvaunut tai rattaat. Sitä alkaa **heijaamaan**
 kärkyjä **tyynnyttääkseen** itkevää lasta”
 ◦

”**Sama objekti 2-, 3- ja neljäulotteisena.**
 Se lauta (litteä tuubi), tuubi isona ja sama juttu
 kahdella tavalla suhteessa aikaan (neljäs ulottuvuus):
 videotallenne ja tuubi **liikkeellä** näyttelytilassa!”
 ◦

”Minulle tulee ostoskärkyistä ja suuresta tuubista
 mieleen **ostoskriittisyys**. Ihmisillä on jo **liikaa**
tavaraa ja koko ajan ostetaan
 lisää!”
 ◦

*Otteita Mitä näyttely tekee? -yleisökeskusteluista ja
 kommentteista. .*

Minua ilahdutti erityisesti lapsen huudahdus: ”Oodi!”. Hän oli tunnistanut itselleen tutun paikan, ja oli selvästi innostunut huomiostaan. Takoituksenanihan oli ollut sijoittaa kävelyjä paikkoihin, joita ihmiset saattaisivat tunnistaa. Muutenkin video sai positiivista yleisöpalautetta. Olin itse epäröinyt sen toimivuutta näyttelykontekstissa, mutta erimerkiksi sen rytmiä ja yllätyksellisyyttä pidettiin onnistuneena. Lisäksi se sai jotkut näyttelyvieraista nauramaan. Myös tässä, Instagramissa olleessa palautteessa ilahdutaan tutun paikan havaitsemisesta: ”Vietin paljon aikaa Milla Riskun Cöleur magnifique -teoksen kanssa. Kapalevytuubin kanssa oli itse asiassa aika miellyttävää katsoa videoteosta, katsoin sen kahdesti, ja sitä katsoessa ilahduin myös Oodin Äänimajakan epäsuorasta kohtaamisesta.”

Avajaisissa joku näyttelyvieras, kysyi minulta, ”mitä Cöleur magnifique tarkoittaa?”. Tulin intuitiivisesti vastanneeksi: ”Se on asenne!” Ja näin yksi prosessin keskeisimmistä oivalluksista, jopa tutkimustuloksista oli syntynyt! Cöleur magnifique ei ole minulle ainoastaan suurikokoinen värituubi, jota voidaan kantaa julkisessa kaupunkitilassa. Tajusin sen kantamisen olevan asenne. Näyttelyvieraan kysymyksestä tuli keskeinen osa minulle hyvin merkittävää prosessia, sillä päädyin toteuttamaan asenne-purkin arpajaispalkinnoksi osittain tämän keskustelun innoittamana.

4.3. Kuinka julkinen kaupunkitila lopulta reagoi epätyypilliseen esineeseen?

Tarkoitukseni on siis ollut selvittää, mitä tapahtuu, kun epätyypillisen esineen kanssa liikutaan erilaisissa julkisissa kaupunkitiloissa tai kun esineen kanssa liikkuminen mahdollistetaan näyttelytilassa.

Huomaan, että sillä, kuinka teos vastaanotettiin kävelyjen yhteydessä, ei ole minulle lopulta kovin suurta merkitystä. Kokonaisuudessaan kokemus oli positiivinen, mutta totean, että kaipasin syvällisempää paneutumista kohtaamisiin. Tätä en mm. tutkimuseettisistä syistä tullut tehneeksi, ihmisethän osuivat tilanteisiin sattumalta. Kuten aikaisemmin jo totesin, kaipasin minulle tavanomaisempaa asetelmaa esiintyjän ja yleisön välillä, vuoropuhelua. Kokeilu oli kuitenkin mielestäni onnistunut. Sain suurikokoisen tuubin kuljettamisesta kaupunkitilassa uusia kokemuksia, en ainoastaan esiintyjänä, vaan laajemminkin tavastani liittyä maailmaan.

Näyttelykontekstista kokemukseni on hyvin erilainen. Näyttelytilan seinien sisällä vallitsee ikään kuin sopimus siitä, että paikallaolijat ovat taiteen äärellä. Yleisösuhteesta muodostui automaattisesti tiiviimpi ja teoksen saama palaute oli tarkempaa, pohditumpaa. Tulkinnat poikkesivat silti usein omista intentioistani, mikä ei katutilassa tapahtuneiden hammastahnatuubihuudahdusten tavoin harmistuttanut minua laisinkaan. Näyttelykokonaisuus poiki jopa sellaisia oivalluksia, joita pidän ylimääräisinä tutkimustuloksina, jotka ovat taidepedagogisesti kiinnostavampia, kuin julkisessa katutilassa tekemäni havainnot. Paneudun tässä osiossa sivuaamiini teemoihin syvällisemmin kohdassa 6. Oivalluksia. Sitä ennen pohdin, kuinka teoskokonaisuus voidaan nivota laajempaan pedagogiseen ja taideteoreettiseen keskusteluun.

5. Laajempi keskustelu

Kun aloitin teoksen parissa työskentelyn, pyrin pitämään mieleni mahdollisimman avoimena erilaisille ehdotuksille, impulsseille ja tulkinnoille. Kirjoittamisprosessin myötä huomaan avoimuuteni laventuneen entisestään. Seuraavaksi pohdin, mihin Cöleur magnifique-teoskokonaisuus rinnastuu tai voisi rinnastua.

5.1. Tuubin kantaminen taiteilijapedagogisena toimintana

Olen Cöleur magnifique- teosta toteuttaessani pohtinut sitä, mikä omasta näkökulmastani on taidepedagogisen tai taiteilijapedagogisen toiminnan ero. Tiiviisti kuvailtuna taidepedagogiikka on minulle sitä, että minä pedagogina mahdollistan taiteellisen toiminnan oppijoille oppimistilanteessa. Käytän sanaa oppimistilanne opetustilanteen sijaan, sillä en koe opettajana olevani muusta ryhmästä erillinen taho, vaan osa oppijaryhmää.

M. Instantanee ja litteä Cöleur magnifique -värituubi Kuvataideakatemian näyttelytilassa Mitä näyttely tekee? -näyttelyn esittelytekstin edessä.

Käytäntö on osoittanut, että jopa lapset saattavat luovan ilmaisun oppimistilanteissa huudahtaa ”mä en osaa...”. Työskennellessäni eri ikäisten ja taustaisten ihmisten kanssa, pyrkimyksenäni on mahdollistaa olosuhteet, jossa oppijoilla on mahdollisuus toteuttaa itseään, tehdä oivalluksia ja oppia pois mahdollisesta *en osaamisen* luulosta. Jos piirtäminen tuntuu hankalalta, revitään paperia ja liimataan. Jos tanssiminen pelottaa, istutaan lattialla ja piirrellään ympyröitä lattiaan. Pyrin löytämään keinon, jolla tekeminen, oppiminen ja oivaltaminen mahdollistuu.

Cöleur magnifique -teoksessa lähtökohta on toinen, sillä siinä taidepedagogiikka toteutuu henkilökohtaisen taiteellisen praktiikkani ehdoilla, vaikka osoitankin toimintaani ulospäin itsestäni. Porkola kiteyttää taiteen tekemisen tavalla, joka resonoi minussa erityisen vahvasti. Porkolalle ”*taiteen tekeminen on tapa ajatella, esitystapahtumien julkinen luonne on ajattelun julki tuomista, osallistumista. Tekijänä ajattelen, että esitystapahtuma on tilaisuus ja tilanne, jossa pyrin jakamaan ajatteluani*”. (Porkola, 2014)

Cöleur magnifique -teoskokonaisuus on taiteellisen praktiikkani jatkumossa erityisen omaäänistä ajatteluani. Teoksen syntyyn ei ole ollut vaikuttamassa esimerkiksi apurahojen myöntäjätahojen reunaehdot ja aikataulut tai opetustyön toimeksiantajan opetussuunnitelma. Minun ei myöskään ole tarvinnut miettiä, ymmärtääkö maksava yleisö teokseni tai onko opetussisältö ymmärrettävää. Tuubin kuljettaminen julkisessa kaupunkitilassa on ollut visuaalista ääneen ajattelemista. En ole osoittanut ajatuksia millekään tietylle ihmisryhmälle, vaan maailmalle. Ajatteluni on ollut tavallaan kuin superpallo; aikomukseni ei niinkään ole ollut syöttää ajatussisältöjä ihmisten päihin, ennemminkin pompsauttaa ilmoille impulsseja.

5.2. Patentti, joka vapautti maalaustaiteen ulkoilmaan!

Minua kiinnostaa värituubin yhteys länsimaisen taidehistorian kulkuun vaikuttaneena käytännön esineenä ja keksintönä. Värituubi patentoitiin vuonna 1841 yhdysvaltalaisen muotokuvamaalari John Goffe Randin (1801–73) toimesta. Keksintö oli mullistava kuvataiteen kentällä. Tuubi oli osaltaan vapauttamassa taiteilijat niin taiteellista makua ohjanneiden taideakatemioiden hallinnasta kuin sisätiloistakin, erityisesti impressionismin kehitykselle helposti mukana kulkeva värituubi oli järjestyttävä innovaatio. Aikaisemmin monimutkainen värien sekoitustoimenpide (ja sianrakkoon säilöminen) muuttui mutkattomaksi helposti mukana kulkevien värituubien myötä. (Kilpeläinen, 2025).

Tuubipatenttia voidaan pitää merkittävänä myös taidepedagogisessa mielessä; helpommin saatavilla olevat värit ovat mahdollistaneet maalamisen myös muille, kuin ammattitaiteilijoille. Vilkaistu minkä tahansa päivittäistavarakaupan valikoimiin paljastaa tuubin olevan lisäksi merkittävä osa nykyihmisten arkea erilaisten ruoka- ja kemikaliotuotteiden pakkauksena. Tämä heijastui myös kommentteissa, joita sain kävelyilläni. Tuubiin viitattiin usein voide- tai hammastahnatuubina, siis päivittäistavarana, joka on ihmisille samastuttava.

5.3. Marcel Duchamp ja epätyypillinen esine galleriatilassa

Asetelma, jossa vein epätyypillisen esineen julkiseen kaupunkitilaan, toi etäisesti mieleeni dadaistisen taidesuuntauksen ja erityisesti ranskalaisen kuvataiteilija Marcel Duchampin (1887-1968) taiteellisen ajattelun. Perinteisiä käsityksiä muodosta ja kauneudesta pilkkaava anarkistinen dadaismi vaikutti noin vuosien 1915–1922 vastalauseena ensimmäisen maailmansodan kauhuille, yhteiskunnan ahneudelle ja materialismille; se oli ennemminkin mielentila, kuin kirjallinen tai taiteellinen liike. (Honour & Fleming, 2011. s. 802)

Marcel Duchamp ravisutti taidemaailmaa 1910-luvulla viemällä galleriatiloihin teollisesti valmistettuja arkiesineitä, esimerkiksi pisoarin, lapion ja pullonkuivaustelineen. Duchampin arkiesineteoksia kutsutaan ”ready-made”-veistoksiksi ja ne määrittyvät taideteoksiksi pelkästään taiteilijan suorittaman valinnan perusteella. Taidolla tai esteettisillä arvoilla ei ollut Duchampille merkitystä, hän halusi ennemminkin pakottaa katsojan aktiiviseen pohdintaan ja luovaan osallistumiseen. (Honour & Fleming, 2011. s. 803-804) Pisoaari, jonka hän käänsi kyljelleen, signeerasi nimellä R. Mutt ja nimesi Suihkukaivoksi (1917), on hänen töistään kuuluisimpia.

*Marcel Duchampin
Suihkukaivo-veistos
Kuva: Milla Risku 2025*

Tehdasvalmisteiset esineet osana taidenäyttelyä ei meidän päivinämme kuulosta erityisen ravisuttavalta, mutta omana aikanaan Duchamp tuli tehneeksi siihenastista kuvataidekäsitystä, kuvataiteen tekemisen ja esittämisen käytäntöjä radikaalisti uudistaneita taiteellisia tekoja. Oma taiteellinen ulostuloni ei suoraan vertaudu Duchampin ready-made-teoksiin. Ei se ole kovin radikaalikaan. Halusin tuubikävelyilläni omakohtaisesti tutkia taiteen tekemisen ja esittämisen rajoja ja käytäntöjä viemällä taidetta symbolisoivan elementin ja epätyypillisen esineen arkiseen kaupunkiviliniään. Halusin toki herättää huomiota, mutta provosoimatta äänekkäästi. Moni luuli värituubiani arkiesineeksi, erityisesti hammastahnatuubiksi. Duchampin ready-made teosten ollessa kyseessä taideyleisö tyrmistyi, pisoaari taidegalleriassa ei ollut kaikkien mieleen. Omassa tapauksessani se olin minä, joka tyrmistyin; minulle merkittävä, tulkittiinhan suurella vaivalla rakentamani taide-esine päivittäistuotteeksi!

Näin joitakin viikkoja tuubikävelyideni jälkeen sähköasentajan tupakkatauolla, hän istui jalkakäytävällä noin 50 cm korkean sähköjohtorullan päällä. Olin vähällä kommentoida, että sinullapa on iso lankarulla, kunnes muistin oman harmistukseni hammastahnatuubikommenteista. Tämä sai minut kuitenkin ymmärtämään, etteivät ihmiset olleet tarkoittaneet kommentteillaan olla ikäviä. He olivat tulkinneet esineen omasta näkökulmastaan käsin ja halunneet kommentoida näkemäänsä jollakin tavoin. Siis osallistua ja olla vuorovaikutuksessa.

5.4. Ohjeistaminen taideteoksena ja -tekona

Arpajaispalkinnoksi toteuttamani asennepurkki nojasi omiin käytäntöihini, mutta sittemmin totesin siinä olevan yhteneväisyyksiä Fluxus-taiteeseen. Fluxus oli löyhästi organisoitunut kansainvälisten taiteilijoiden ryhmä tai taideliike ilman kiinteää ohjelmaa tai yleisesti hyväksyttyä määritelmää. Edeltäjiensä dadaistien lailla myös Fluxus-taiteilijat kyseenalaistivat taiteen perinteitä ja ammattimaisuutta (Oxford reference, 2026). Aktiivisimmillaan Fluxus oli 1960-luvun alkuvuosista 1970-luvun loppupuolelle. Sen toiminnan ydinideana oli sekoittaa elämä ja taide ja se voidaan tulkita ennemminkin tekemisen asenteeksi, kuin visuaalisesti, sisällöllisesti tai merkityksellisesti kuvailtavissa olevaksi tyyliisuunaksi (Higgins, 2002, XIII). Fluxus-taiteilijat järjestivät mm. yleisöä osallistavia konsertteja, esityksiä ja ”happeningeja” (tapahtumia) sekä ohjeita taiteelliseen toimimiseen. Esimerkkinä tällaisesta mainittakoon Fluxus-taiteilijoiden Yoko Onon (s. 1933) ja George Maciunaksen (1931–1978) sekatekniikalla toteuttama teos nimeltä ”Mechanical for Do It Yourself Fluxfest Presents” (Yoko Ono & Dance Co. 1966). Teos sisältää ohjeita, kuten: ”Etsi apila. Lähetä meille mitat ja

Cœur magnifique, c'est une attitude! -asennepurkki ja sen sisälle taiteltu ohjeistus. Kuva: Milla Risku

kaikkien mahdollisten apilan osien paino”. Toinen ohje kuuluu ”Ui, ui unelmissasi niin kauan kuin pystyt”. (MoMa 2026) Asenneohjepurkkini on siis kuin suoraan Fluxus-teosten katalogista aktivoidakseen teoksen vastaanottajaa osallistumaan ja havainnoimaan.

Olen ollut kiinnostunut Fluxuksesta siinä missä mistä tahansa taideilmiöstä, mutta en ole koskaan perehtynyt siihen kovin syvällisesti. Miksi? Minun on ollut haastavaa saada siitä otetta. Fluxus ei ole herättänyt mielenkiintoani ja aikaansaanut ahaa-elämyksiä samalla tavoin kuin Delaunayn abstrakti maalaustaide tai esimerkiksi yhdysvaltalaisen taidemaalari Jackson Pollockin (1912-1956) roiskimalla toteutetut suurikokoiset maalaukset. Dadaistit pyrkivät olemaan taiteen vastaisia, mutta saan silti visuaalisen otteen heidän kuvakielestään, esimerkiksi Hannah Höchin (1889–1978) kollaaseista.

Olen siis hakenut kuvataiteelta taiteen vastaanottajana erityisesti visuaalisia elämyksiä, jota Fluxus ei ole juuri minulle tarjonnut. Huomaan kuitenkin viimeaikaisen tuubiteostyöskentelyni myötä tarkastelevani Fluxus-taidetta uusin silmin. Se tarjoaa moninaisia välineitä taidepedagogisiksi toimintatavoiksi. Ihmettelenkin, miksei kuvaamataidon- tai äidinkielenopettajamme peruskoulussa teettäneet meillä Fluxus-taidetta? Mikä menetetty mahdollisuus!

5.5. Henkilökohtainen mielenosoituskyltti!

Totean tämän osion lopuksi, että yksi syy suurikokoisen värituubin kantamiselleni on kantaottava. Negatiiviset uutiset ovat kilpailleet huomiostamme mediassa viime vuosina. Tuomalla epätyypillisen esineen julkiseen kaupunkitilaan pyrin omalta osaltani olemaan katkomassa negatiivisten ajatuskelojen ylivaltaa. Olen tietoisesti halunnut ohjata ihmisiä näkemään maailmaa toisin, edes lyhyen hetken.

Tuubin kuljettaminen julkisessa kaupunkitilassa on taiteellinen tulkintani siitä, mitä minä koen, että maailma juuri tällä hetkellä tarvitsisi. Suurikokoinen värituubi on taiteellinen tulkintani niillä keinoilla ja resursseilla, jotka minulla tällä hetkellä on käytettävissäni. Käytän siis taiteilijana valtaa tuodessani katutilaan esineen, joka erottuu

Tuubin kanssa Eduskuntatalon portailla 30.2.2026.

Kuva: Kati Keskihannu

tavanomaisesta katuvilinästä. Vaikka rakentamani esineen ja esittämisen luonne ovat sellaiset, etteivät ne loukkaa ketään, olen pohtinut, onko minulla oikeus pyrkiä toiminnallani vaikuttamaan ihmisten ajatteluun? Kuka ylipäätään saa määritellä ja päättää, mitä julkisessa kaupunkitilassa näkyy? Itse näen mm. ihmisten, koirien, puiden ja polkupyörien lisäksi arkkitehtonisia historian kerrostumia purettujen rakennusten haamuineen, autojen ylivaltaa, roskia ja mainoksia. Totean: kyllä sinne yksi suurikokoinen värituubikin mahtuu.

Suomalaisessa poliittisessa keskustelussa on viime vuosina vallinnut kulttuurin merkitystä vähättelevä ilmapiiri (Lehmusvesi, 2023). Riippumatta yleisön reaktioista tai tutkimustuloksista, tuubin kantaminen on minulle myös eräänlainen henkilökohtainen kannanotto ja hiljainen vastalause kulttuurin merkityksen vähättelylle julkisessa keskustelussa Suomessa. Lamaannuksen sijaan olen päättänyt toimia. Värituubi on henkilökohtainen mielenosoituskyttini.

6. Pohdintaa: oivalluksia ja jatkotuubimusaiheita

Pragmatistien filosofian mukaan myös ajattelemisen on tekemistä ja toimimista (Kumpulainen, 2023). Tämä osoittautui hyvin paikkaansa pitäväksi omalla kohdallani, tekeminen selkiytti ajattelemistani ja päin vastoin. Cöleur magnifique -teoskokonaisuuden toteuttaminen ja siitä kirjoittaminen on ollut minulle sekä taiteellinen, että tiedollinen matka. Tuubista paljastui hyvin paljon enemmän ja monitasoisempia sisältöjä ja oivalluksia, kuin olisin osannut kuvitella.

6.1. Oivalluksia

Osa prosessin myötä saamistani oivalluksista syntyi vuorovaikutuksessa eri ihmisten kanssa, osa taiteellisen tekemisen kautta, osa perehdyttyäni valitsemiini teoreettisiin sisältöihin. Kuvailen seuraavaksi oivalluksia, joita voisi kutsua myös tutkimustuloksiksi.

6.1.1. Oman menneisyyden uudelleenkirjoittamista

Pilvi Porkola kirjoittaa ”minusta on ollut mielekästä työskennellä sellaisten asioiden kanssa, jotka minulla jo on.” Menneisyys ei tässä yhteydessä ole pysyvä kokemusten säiliö, saati yhtenäinen johdonmukainen tarina, vaan ennemminkin kasa fragmentteja,

Kuvakaappaus videolta. Tuubin kantamista Kalliossa 26.2.2026. Video: Kati Keskihannu

joita taiteen tekoprosessissa hyödynnetään” (Porkola, 2023). Tarkoitukseni on ollut toteuttaa ja kirjoittaa opinnäytetyö. Päätös tuubin rakentamiseksi syntyi vanhan idean pohjalta syntyneestä impulssista. Halusin toteuttaa päräyttävän esineen jota kantaa kaupungilla. En tuolloin ajatellut uudelleenkirjoittavani omaa menneisyyttäni, mutta huomaan tiivistäneeni työskentelyssäni miltei koko tähänastisen taiteellisen praktiikkani ja useita keskeisiä elementtejä elämästäni. *Cöleur magnifique* -teos on siis hyvin omaelämäkerrallinen. En olisi tullut tähän lopputulokseen, jos olisin vain kantanut tuubia ja asettanut sen näytteille ilman työskentelyyn liittyvää kirjallista pohdintaa. Ymmärrän entistä paremmin, miksi minua harmitti tuubiin kohdistuneet päivittäistavaraviittaukset: minulle henkilökohtainen oli tulkittu väärin.

John Deweyn mukaan ”englannin kielen ilmaisua merkitsevä sana *express* juontuu latinan sanasta, *exprimere*, puristaa esiin - - tehdä näkyväksi” (Dewey, 1934. s. 84). Olen tuubiteoskokonaisuudella puristanut esiin, eli ilmaissut ajatuksiani taiteellisesti. Tiivistänyt siihen menneisyyttäni. Seuraavat Deweyn ajatukset vahvistavat käsitystäni *Cöleur magnifique* -teoksen omaelämäkerrallisesta luonteesta: ”mitään ilmaisua ei ole, ellei jokin työnny sisältä ulospäin. - - - ilmaiseva teko, josta taideteos syntyy, rakentuu ajan mittaan eikä purskahda silmänräpäyksessä”. (Dewey, 1934. s. 80-84). Ymmärrän Dewey tarkoittavan, että se ilmaisullinen teko, josta taideteos syntyy, on pitkään jatkunutta vuorovaikutusta minästä lähtevän sisällön ja ulkopuolisten olosuhteiden välillä. On joka tapauksessa huvittavaa, sanat että *ilmaiseminen* ja *ulos puristuminen* (kenties suurikokoisesta värituubista?) kietoutuvat toisiinsa tällä tavoin.

6.1.2. Maailmaan liittymistä

Eeva Anttila kirjoittaa esiintymisestä ilmaisuna seuraavasti: ”Ihmisyksilön näkökulmasta esitys, esiintyminen ja esillä oleminen on kokonaisvaltaista ilmaisua, jonka kautta hän tulee nähdyksi ja kuulluksi ja jonka kautta hän liittyy ympäröivään sosiaaliseen maailmaan, osallistuu yhteisöön ja yhteiskuntaan” (Anttila, 2022. s. 31). Anttila auttaa minua sanoittamaan sen, mitä en ehkä osaisi itse sanoittaa, vaikka tiedostankin sen merkityksen. Tuubikävelyteos kaikkine osa-alueineen on ollut minulle tarvetta tulla nähdyksi ja kuulluksi, ei ainoastaan taiteilijana ja taidepedagogina vaan ihmisyksilönä. Tällaisena minä haluan olla osa ympäröivää maailmaa, ainakin tällä

hetkellä. Kyseessä on erilainen maailmaan liittymisen tapa, kuin esitettäessäni naamioteatterihahmoa tai animoidessani teatterinukkeä. Pidän tätäkin oivallusta hyvin merkityksellisenä, koen itsetuntemukseni kasvaneen oivalluksen myötä.

6.1. 3. Serendipiteetti, eli iloinen sattuma taiteellisen toiminnan tukena

Suunnitellessani kävelyteosten sarjaa, luulin alkavani toteuttaa yksinäistä, vähäeleistä sooloteosta, mutta lopputulos on hyvin paljon enemmän. Vaikka kokemus on osoittanut, että käytännön työskentely tuo yllätyksiä ja mahdollisia ongelmatilanteita mukanaan, on serendipiteetin, eli iloisen sattuman merkitys prosessissa ollut minulle erityisen merkityksellistä.

Kirjoitin sanan *coleur* väärin rakentaessani tuubia. Kirjoitusvirhe synnytti nimen, joka ei kuvaillutkaan väriä vaan, vaan asennetta. Juuri asenne oli lähtökohtaisesti mielessäni, kun sain vision alkuperäisestä natron-tuubista vuosia sitten. Tämä taas tuli intuitiivisesti mieleeni näyttelyvieraan kysymyksestä. Oikeastaan koko idea lähti vuosia sitten käyntiin sattumasta.

Sen johdosta, että kyseessä on asenne, tulin toteuttaneeksi arpajaispalkinnon, jossa ohjeistetaan omien totuttujen ajatustapojen haastamista. En ollut ajatellut asiaa sen tarkemmin, mutta samalla teos tuli kiinnittyneeksi Fluxus-liikkeen Fluxkit-teoksiin.

Ostoskärryt ilmestyivät matkan varrelle sattumalta ja kuvaajani ehdotti niiden ottamista mukaan videolle. Tämän myötä ostoskärryt päätyivät myös osaksi näyttelyä. Turkoosia kangasta ei löytynyt, joten valitsin monivärisen raidallisen. Olkoonkin, ettei tuubin sisällöllä ollut keskeistä roolia juuri tässä konaisuudessa, minulle itselleni oli merkityksellistä, että valitsin värituubin sisälle sijoitettavan kankaan, siis värisävyn, yhdessä Eurokankaan työntekijän kanssa.

Serendipiteetin myötä ennaltamääritlemättömät ihmiset olivat mukana teoksen toteuttamisessa ja eteenpäinviemisessä. Varsinaiseksi yhteisötaiteeksi teosta ei tämän perusteella voi kutsua, mutta minulle on merkityksellistä, että prosessissa oli mukana muitakin tekijöitä, kuin minä. Halusin ottaa heidät mukaan tekemään päätöksiä siitä, mihin suuntaan teos lähtisi kulkemaan.

Yhdessä Eurokankaan työntekijän kanssa valitsemani monivärinen kangas. Kuva: Milla Risku

Prosessin myötä minua on alkanut enenevässä määrin kiinnostaa sattuman mahdollisuus taidepedagogiikassa. Voisinko kenties hyödyntää enemmän sattumaa esimerkiksi sommittelussa ja liikekielellisissä harjoitteissa työskennellessäni lasten kanssa? Näin osallistujia voisi osaltaan vapauttaa *ei osaamisen*-ajatuksesta.

Arvostan taideinstituutteja, käyn mielelläni museoissa, joissa maalaukset ovat seinillä ja teattereissa, joissa yleisö istuu katsomossa ja näyttelijät esiintyvät näyttämöllä, mutta olisi kiinnostavaa nähdä sattuman osallisuutta myös vakiintuneiden taideinstituuttien toiminnassa. Entä, jos jokin teos olisikin arvottu Ateneumin kokoelmanäyttelyyn sen sijaan, että se on kuratoitu? Arpalipukkeen olisi nostanut kylänraitilla kävellyt koiranulkoiluttaja Lapinlahdella tiistaina klo 12.43. Näin voitaisiin ulottaa kansallisten taideinstituutioiden toimintaa hausalla tavalla myös Helsingin ulkopuolelle.

6.1.4. Tutkimusassistentti!

Opinnäyteseminaariryhmässämme minua oponoinut Wilma Seppälä kysyi: Oliko tuubi mielestäsi esiintyjä? Näennäisestäihän se oli kävelyissä hyödyntämäni rekvisiitta ja näyttelykontekstissa ostoskärryihin sijoitettuna sekatekniikalla toteutettu veistos En ollut miettinyt, mikä tuubi oli minulle. Oikeastaan se oli työpari. Puhuin tuubikävelyistä lähipiirilleni me-muodossa. Vaikka en tuubia opinnäytetyöskentelyn aikana

näyttämöanimoinutkaan, oli se minulle näyttämötaiteellisessa mielessä ennemminkin mukana kulkeva henkilöahamo, esiintyjä, kuin rekvisiittaa. Pelkkä kävely ilman tuubia olisi ollut pelkkää kävelyä. Pelkkä tuubi ilman kuljettajaa olisi ollut pelkkä tuubi. Työparina tuubi ja sen kantaja tekivät Cöleur magnifiquen -teoksen joka voi olla asenne, taidetta, taide- ja taiteilijapedagogiikkaa ja fluxusmaisesti, oikeastaan ihan mitä vain! Lisäksi se oli kärsivällinen ja hiljainen, mutta ehdottoman läsnäoleva tutkimusassistentti.

Olen prosessin edetessä useaan otteeseen pohtinut, mikä Cöleur magnifigue -tuubiteos olisi, jos se pitäisi määritellä jollakin vakiintunutta taideteosta tai taiteen tekemistä ilmaisevalla termillä? Kysymys on vaikea. En haluaisi kutsua sitä veistokseksi enkä rekvisiittaksi. En myöskään osaa päättää, onko sen kanssa kulkeminen esitys, performanssi vai näennäisen passiivinen kaupunkitanssi? Hakeuduin opiskelemaan teatteripedagogiikkaa myös, jotta oppisin sanoittamaan ajattelua ja tekemistäni paremmin. Tulinkin luoneeksi teoksen, jota en oikeastaan edes haluaisi nimetä! Tämäkin on eräänlainen oivallus, vaikka se ei helpotakaan kommunikointia satunnaisen vastaan tulijan kanssa. Lohduttaudun ajatuksella Duchampin ready-made -veistoksista ja Porkolan esitystaiteellisista projekteista. Nekään eivät ole helposti yhdellä sanalla selitettävissä.

Yksi esimerkki Porkolan taiteellisesta työskentelystä on vuonna 2024 toteutettu performatiivinen esitys Sohva - Keskusteluja utopioista. Porkola kutsui vieraita istumaan sohvalle, joka oli sijoitettu erilaisiin julkisiin ulkotiloihin, jakamaan kanssaan ajatuksia utopioista ja yhteiskunnallisesta muutoksesta kakkukahvien tai makkarapaiston lomassa (Porkola, 2024). Ja kuten tiedämme, Duchamp vei alkuperäisestä käyttötarkoituksestaan irrotetun pisoarin taidenäyttelyyn ja nimesi sen taiteeksi. Duchamp teki elämänsä ainakana paljon muutakin kuin ready made-veistoksia, mutta niistä suuri yleisö hänet tuntee vielä meidänkin päivinä. Näin viimeksi pisuaarireplikaa (alkuperäinen on kadonnut), eli Suihkulähde-veistoksen Tukholman Moderna Museetissa syksyllä 2025.

Kumpikaan edellämainitsemani teos ei edusta taiteenalojensa tyypillisintä tekemisen tapaa. Duchamp toteutti veistoksia älyllisesti haastamalla. Tulkitsen myös Porkolan esiintyjyyden niinkään älyllisenä haastamisena, tosin en pidä Porkolan metodeja yhtä provosoivina kuin Duchampin. Siinä, missä Duchamp läväytti epätyypillisen esineen taidegalleriaan yleisönsä eteen, Porkola keskustelee yleisönsä kanssa.

En vieläkään osaa nimetä Cöleur magnifique -tuubiteosta vakiintunutta taideteosta tai taiteen tekemistä ilmaisevalla termillä, mutta koen olevani hyvässä seurassa pohtiessani Duchampin ja Porkolan taiteellista ajattelua.

6.2. Jatkotuubimusaiheita?

Minua on opinnäyteprosessin, sekä taiteellisen että kirjallisen osan toteuttamisen myötä alkanut kiinnostaa, mitä taide on minulle itselleni ja mitä se on tai voisi olla ihmisille. Kuvailen seuraavaksi, mitä ajatuksia tästä on herännyt. Tämän jälkeen pohdin, kuinka haluaisin jatkaa tuubi-teoksen parissa työskentelyä tulevaisuudessa.

6.2.1. Jatkotuubimusaiheita 1: Mitä taide on?

Olen tutkielmassani korostanut taiteen suurta merkitystä minulle itselleni. Taiteen ja esteettisten elämysten rajat ovat minulle kuitenkin varsin häilyvät. Saatan riemastua nähdessäni satunnaisen sommitelman, esimerkiksi vihreän kaivinkoneen, vihreätkkisen jalankulkijan ja vihreätä polkupyörää taluttavan henkilön liikennevaloissa kaupungilla.

Tilanne on ohi muutamassa sekunnissa ja sen voi nähdä vain tietystä kulmasta, mutta se saattaa olla minulle merkittävämpi esteettinen elämys, kuin kuuluisan maalauksen näkeminen taidenäyttelyssä, johon olen juuri jonottanut kaksi tuntia. Deweyn mukaan: "Esteettinen viittaa kokemukseen, joka arvostaa, havaitsee ja nauttii. Tämä osoittaa ennemminkin kuluttajan kuin tuottajan näkökulman." (Dewey, 1934. s. 64). Jos tähän sekoitetaan hieman dadaismin periaatteita, voisin päättää kutsua näkemääni kaivinkoneen, jalankulkijan ja polkupyörän kokonaisuutta taiteeksi ja nimetä sen Kuuden ja puolen sekunnin triptyykiksi.

Teoksessa Taiteen jälki - taide määritellään ”avoimeksi ja monimerkityksiseksi inhimillisen elämän ilmiöksi, joka avaa avaa vaihtoehtoisia näkökulmia maailman ja inhimillisen kokemuksen tulkintaan” (Anttila, 2023. s. 5). Tämä on mielestäni oivallinen määritelmä. Se on kuvaava mutta jättää tulkinnan varaa, sillä kysymys taiteen *olemisesta* on haastava. Siteerasin aikaisemmin tutkielmassani Kumpulaista, joka siis määrittelee taideteoksen erityiseksi kokemukseksi, joka syntyy sekä teoksen tekijän/tekijöiden että jokaisen yksittäisen vastaanottajan ja teoksen välillä.

Pohdittuani taiteen merkitystä ja olemusta minulle henkilökohtaisella tasolla, minua on alkanut enenevässä määrin kiinnostaa, kuinka tuntemattomat vastaantulijat, joita kohtasin tuubikävelylläni lukemattomia, määrittelisivät taiteen? Jos pysäyttäisin satunnaisen jalankulkijan Merihaan edustalla Helsingissä keskiviikkona kello 16.27, kuinka juuri hän määritteli taiteen? Tai Tanskan Bornholmissa asuvan ystäväni naapuri? Mitä taide on omalle naapurilleni? Ja mikä olisi erityisen kiinnostavaa tietää, mitä taide ei ole? Ja jos joku sanoo, ettei ymmärrä taidetta, mitä se tarkoittaa? Mitä on se taide, mitä hän ei ymmärrä? Mikä tämän käsityksen on muodostanut? Oletan, että saisin yhtä monta vastausta, kuin olisi vastaajiakin, mutta *mitä* he vastaisivat, on se, mitä minua kiinnostaisi tulevaisuudessa tutkia. Oikeastaan tämä on yksi keskeisimmistä Cöleur magnifique -prosessin tutkimustuloksista, vaikka en sitä prosessin alkuvaiheessa osannut kysyä.

6.2.2. Jatkotuubimusaiheita 2: tuubistinen pedagogiikka

Sain valtavasti uusia ajatuksia ja ideoita Cöleur magnifique -teoksen eteenpäin viemiseksi ja uudelleentulkittamiseksi. Kommentoinkin jollekulle opiskelutoverilleni, että minulla on tässä työstämistä seuraavaksi kymmeneksi vuodeksi. Taideteos on ehdottanut ja minä olen kuunnellut.

Haluaisin ja aionkin tulevaisuudessa toteuttaa prosessin aikana tulleita ideoita, joista osasta on kiittäminen näyttelyvieraiden antamia impulsseja. Näitä ovat mm. renkailla kulkevat teoskokonaisuudet, esimerkiksi tuubin työntäminen lastenvaunuissa. Osallistuessani Mitä näyttely tekee?-opintojaksolle, suunnittelin rakentavani pienemmän Cöleur magnifique- tuubin ja sijoittaa sen lääketieteelliseen tippatelineeseen. Tämä jäi kuitenkin tuolloin toteuttamatta, vaikka ehdinkin jo hankkia

tippatelineen. Haluaisin myös jatkaa ohjepurkkikokeiluja. Lisäksi ajatuksissani on rakentaa niin suuri tuubi, että sen sisältä mahtuu tulemaan ihminen. Muuan opiskelutoverini ilmoittautuikin jo kyseisen tuubin sisällön tulkitsijaksi!

Erään näyttelyvieraan Instagram-kommentti tuubista toteaa: ” Itselleni varmaan toimisi just sellainen, että kanniskelisi kainalossaan _jotain_ ollessaan näyttelyssä, (tuubi) auttoi keskittymään.” Ajatus siitä, että taidenäyttelyissä olisi lainattavissa keskittymisesineitä, on mielestäni oivallinen! Tämä voisi toimia hieman samaan tapaan kuin peruskoulukontekstissa käytettävät, keskittymistä helpottavat, sylissä pidettävät painavat mäyräkoirapehmolelut (Konstikas, 2026). Näen jo pehmovärituubeja näyttelyvieraiden kainaloissa kuvataidenäyttelyissä! Tai jos halutaan kurkottaa kohti monitaiteisuutta: värituubi kainalossa voisi mennä myös konserttiin tai teatteriin. Vielä parempi: jääkiekko-otteluun! Saan itse tukea naamioteatteriesiintymiselleni rekvisiitasta, voisin siis hyvin kuvitella, että jotkut saattaisivat hyötyä taiteen tarkastelemista tukevasta taidepedagogisesta rekvisiitasta.

Kaiken kaikkiaan totean, että minulle merkityksellisen suurikokoisen esineen toteuttaminen nimenomaan tuubina on ollut toimiva idea. Se on ollut omaehtoista taiteellista toimintaa. Koen sen olleen myös taidepedagogisesti toimiva valinta. Jos olisin(kin) halunnut toteuttaa esimerkiksi suurikokoisen vasaran, se olisi ollut suurikokoinen vasara. Jättikokoinen äänilevy olisi ollut hauska, mutta en ainakaan tällä hetkellä näe siinä suurta uusia ajatuksia herättävää potentiaalia. Suurikokoinen kahvikuppi olisi ollut suurikokoinen kahvikuppi, jonka sisälle olisi toki voinut säilöä asioita, mutta värituubi on mainio konsepti nimenomaan siksi, että sen sisälle voi säilöä asioita ja merkityksiä. Se mahdollistaa erilaisia todellisuuden tulkintoja käytännön tekemisen kautta. Voin täyttää sen asioilla, joilla on minulle tietty merkitys, esimerkiksi turkoosin kankaan. Minun mielestäni ihana väri saattaakin tulla ulos tuubista jonkun toisen henkilön silmissä käitelänä tai tympeän laimeana.

Olen opinnäyteprosessin kuluessa testannut ja kokeillut suurikokoisen värituubin soveltuvuutta ihmisten väliseen kommunikaatioon. Edellä kuvailemani tutkimustulokset ovat siinä määrin lupaavia, että nimeän täten seuraavan taiteilija- ja taidepedagogisen seuraavasti: Tuubismi taiteilijapedagogisena toimintana!

6.3. Loppukaneetti, eli mitä muuta tuubista lopulta paljastui minulle itselleni?

Juha Varto kirjoittaa Al-Ghazalia (n. 1055-1111) lainaten, että "ihminen ei vain saa tietoa, vaan hänen tietämisensä on maailmansuhteen muuttumista, valaistumista, selville pääsemistä" (Varto, 2017. s. 27-28). Cöleur magnifique -teoksen parissa työskentely on muuttanut maailmansuhdettani. Olen tarkastellut osa-alueita minulle tärkeästä taidehistoriasta uusin silmin. En taidekirjoja lukemalla ja kuvia katselemalla, vaan omaan tekemiseeni peilaten. En ole tehnyt dokumenttinukketeatteriesitystä Marcel Duchampista, mutta olen taiteellisen tutkimiseni kautta hahmottanut hänen taiteellista ajatteluaan uudella tavalla.

Työskentely on muuttanut suhdettani kävelemiseen, joka ei ollutkaan minulle niin itsestään selvä toiminto, kuin olin luullut. Voisi oikeastaan sanoa, se oli liian itsestään selvä. Mutta entä sitten se esiintyjyys? Onnistuinko haastamaan sitä? En ole esiintynyt aikaisempia esiintymismetodejani hyödyntäen tuubikävelyiden aloittamisen jälkeen. En siis voi varmaksi tietää, kuinka Cöleur magnifique -teoksen parissa toimiminen on vaikuttanut esiintymispraktiikkaani kokonaisuutena. Uskon kuitenkin, että suhteeni esiintymiseen ja esillä olemiseen on syventynyt, sillä työskentely on muuttanut tapaan olla maailmassa läsnäolevammaksi.

Opinnäyteprosessia varten rakentamani maitokartokinen värituubi ei enää kestä aktiivista käsittelyä. Olen tätä tutkielmaa kirjoittaessani työstänyt uuden tuubin, jonka tuubiosa on tehty kankaasta. Olen siis oppinut tekemällä ja kokeilemalla, ettei maitokartonki kestä jatkuvaa kanniskelua. Uskon kankaisen version olevan maitokartonkista tuubia kestävämpi, lisäksi sen saa rullattua tarvittaessa matkalaukkuun. Tuubissa on vetoketju, joten sen sisälle voi pakata oikeastaan melkein mitä tahansa. Sen sävy on Rose. Nimi tulee Marcel Duchampin feministiseltä alter egolta Rose Sélavyltä (Oxford Reference, 2026).

Aikomuksenani on kuljettaa tuubia mukanani julkisissa kaupunkitiloissa jatkossakin ja käyttää sitä tuubistisena apuvälineenä erilaisissa työpajoissa. En ole vielä kokeillut tuubia käytännössä, mutta se voisi toimia hieman niin kuin joulukalenteri; koskaan ei tiedä, mitä luukusta paljastuu. Sen sisällä voisi työpajatyöskentelyssä olla esimerkiksi seuraava improvisaatioharjoitus, runo tai välipalakeksejä! Hassu, epätyypillinen esine voisi olla omiaan lieventämään jännitystä lasten kesäleirin alussa tai jäänmurtajana minkä tahansa työyhteisön virkistyspäivillä.

Lopuksi kysyn: oliko teoskokonaisuus nimeltä *Cöleur magnifique* kaikkine siihen liittyvine aspekteineen onnistunut? Taidetta ja sen onnistumista on haastavaa ja usein turhaakin mitata. Koen taideteoksen kuitenkin onnistuneen, ainakin henkilökohtaisella tasolla. Seuraava lainaus kuvaa kokemustani hyvin: ”Taideteoksen onnistuessa siinä vaikuttavat voimat löytävät vastavaikutuksia taidetta laajemmista elämän yhteyksistä. Näin taiteellisen toimijan näkemisen tavassa voi tapahtua muutos: touhuaminen muuttuu tarkasteluksi, oma aktiivisuus pikemminkin aktiivisuuden vastaanottamiseksi, ja tulemme kiinnostuneiksi asioista omaa käyttöömmme laajemmalla tavalla” (Tuovinen, 2014. s. 48). Minua viehättää erityisesti sanavalinta *touhuaminen*. Olen aina ollut kova nimenomaan touhuamaan, siis tekemään! Arpajaisia! Naamioita! Taiteellisia ulostuloja ovista ja ikkunoista! Olen touhunnut innostuneesti ja hyvä niin, sillä se on ominta itseäni, mutta *tarkastelu* on jäänyt vähemmälle. Tämän prosessin myötä taiteellinen toimija on innostumisen lisäksi havahtunut myös tarkastelemaan, mikä on tuonut myös *touhuamiselle* uusia nyansseja. Koen, että puuhastelemalla, siis toteuttamalla taiteilijapedagogisen teoksen, olen löytänyt uusia näkökulmia taidepedagogiikkaan ja monitaiteinen asenteeni on muuttunut entistäkin monitaiteisemmaksi.

Rose-sävyinen Cöleur magnifique -tuubi rentoutuu lepakkotuolissa
Kuva: Milla Risku

Lähteet

Anttila, Eeva. 2010. Taiteen tieto ja kohtaamisen pedagogiikka. Teoksessa Anttila, Eeva (toim.). Taiteen jälki Taidepedagogiikan polkuja ja risteyksiä (s. 151-174).

Teatterikorkeakoulu.

Anttila, Eeva. 2022. Sivuääni: Mitä on taiteen tieto. Teoksessa Susanna Metsälä (kirj.) Esittävien taiteiden kasvatuksen ja koulutuksen visio 2030 (s. 31). Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu.

The Archives of American art. 2026. (2026, 28. huhtikuuta). John Goffe Rand papers, circa 1832-1960, bulk 1832-1873. <https://www.aaa.si.edu/collections/john-goffe-rand-papers-6737>

Bresler, Liora. 2011. Epilogi: Taiteen vitaalisuus ja pedagoginen voima. Teoksessa Anttila, Eeva (toim.). Taiteen jälki Taidepedagogiikan polkuja ja risteyksiä (s. 175-179). Teatterikorkeakoulu.

Dewey, John. 2010. Taide kokemuksena (Immonen, Antti & Tuusvuori, Jarkko. suom.). Tampere: Niin & näin. (Alkuteos julkaistu 1934)

Lehmusvesi, Jussi. (2023, 3. maaliskuuta). Riikka Purra ilmoitti kulttuurin olevan ”luksuspalvelua” – kulttuurin tekijät tuohtuivat. Helsingin Sanomat. <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000009470096.html>

Haapalainen, Riikka. 2026. Mitä näyttely tekee? [luentodiat]. Kuvataideakatemia

Higgins, Hannah. 2002. Fluxus experience. Berkeley: University of California Press.

Honour, Hugh; Fleming, John. 2001. Maailman taiteen historia. Helsinki: Otava.

Kilpeläinen, Patricia. (2025, 18. marraskuuta) Kuvataide 1800-luvun puolivälistä 1800-luvun loppuun [luentodiat]. Helsingin yliopisto

Konstikas. (2026, 7. huhtikuuta). Painokoiria. <https://www.konstikas.fi/Painokoiria>

Kotimaisten kielten keskus. (2026, 19. huhtikuuta). Kielitoimiston sanakirja. <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/kävellä?searchMode=all>

Kotimaisten kielten keskus. (2026, 24. huhtikuuta 2026). Kielitoimiston sanakirja. <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/TAIDE?searchMode=all>

Kumpulainen, Seppo. 2023. Pragmatistinen filosofia taiteellisen tutkimuksen tukena. Teoksesta: Gröndahl, Laura (toim.). Taiteellinen tutkimus. Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu. <https://disco.teak.fi/taiteellinen-tutkimus/pragmatistinen-filosofia-taiteellisen-tutkimuksen-tukena/>

Lehtoruusu, Petra (2025, 11. marraskuuta). Kuvataide 1700-luvun lopusta 1800-luvun puoliväliin [luentodiat]. Helsingin yliopisto

Metsälä, Susanna. 2022. Esittävien taiteiden kasvatuksen ja koulutuksen visio 2030, Helsinki: Teatterikorkeakoulu <https://taju.uniarts.fi/server/api/core/bitstreams/b8e13829-5201-4acf-87b0-da5ed18b43c9/content>

Museum of Modern Art (2026, 19. huhtikuuta). Fluxus. <https://www.moma.org/collection/terms/fluxus>

Oxford university press. (2026, 17. toukokuuta). Oxford reference: Dada. <https://www-oxfordreference-com.ezproxy.uniarts.fi/display/10.1093/acref/9780198662037.001.0001/acref-9780198662037-e-669>

Oxford university press. (2026, 18. toukokuuta). Oxford reference: Marcel Duchamp. <https://www-oxfordreference-com.ezproxy.uniarts.fi/search?q=Duchamp,+Marcel>

Oxford university press. (2026, 18. toukokuuta). Oxford reference: Fluxus. <https://www-oxfordreference-com.ezproxy.uniarts.fi/search?btog=chap&q0=fluxus>

Oxford university press. (2026, 20. toukokuuta). Oxford reference: Marcel Duchamp. <https://www-oxfordreference-com.ezproxy.uniarts.fi/display/10.1093/acref/9780198662037.001.0001/acref-9780198662037-e-779?rskey=Sud4DR&result=4>

Pilvi Porkola, Aino-Kaisa Koistinen ja Luis Guerra. 2025. Taiteellinen ajattelu ja pedagogiikka. Teoksessa: Ruukku - Taiteellisen tutkimuksen kausijulkaisu, numero 24. (s. 2-10). Taideyliopisto, Aalto-yliopisto, Lapin yliopisto.

Porkola, Pilvi. 2023. Omakohtaisuus taiteellisessa tutkimuksessa. Teoksessa Gröndahl, Laura (toim.) Taiteellinen tutkimus. (s. 2-10). Teatterikorkeakoulun julkaisusarja. <https://disco.teak.fi/taiteellinen-tutkimus/>

Porkola, Pilvi. 2014. Esitys tutkimuksena – näkökulmia poliittiseen, dokumentaariseen ja henkilökohtaiseen esitystaiteeseen (Acta scenica). Helsinki: Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu

Porkola, Pilvi (2026, 17. huhtikuuta). Sofa - Conversations on utopias. <https://pilviporkola.com/portfolio/sofa-conversations-on-utopias-2024/>

Tieteen termipankki (2026, 4. huhtikuuta). Filosofia:pragmatismi. <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Filosofia:pragmatismi>

Teatteri metamorfoosi (2026, 7. huhtikuuta). Poppius naamiot. <https://fi.metamorfoosi.com/poppiumasks>

Tuovinen, Taneli. 2014. Taide ennen taidetta sellaisena kuin sen tunnettiin – Yrjö Hirnin matkassa taiteen alkulähteille. Teoksessa Heikkilä, Elina & Tuovinen, Taneli (toim.). Uusi taidekasvatusliike (s. 45-64). Aalto-yliopiston taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu.

Varto, Juha. 2017. Taiteellinen tutkimus - Mitä se on? Kuka sitä tekee? Miksi? Helsinki: Aalto ARTS Books

Liite 1

Käyttöohje Cöleur magnifique -teoskokonaisuuden haltuunottamiseksi

Haluaisitko kokeilla, minkälaista on asteleminen taidenäyttelyssä? Voiko ostoskärryjä työntää köpitemellä? Miltä näyttelyn muut teokset näyttävät, jos kannat kainalossasi jättikokoista tuubia niihin perehtyessäsi? Ohessa muutama ohje, joilla pääset alkuun:

-TUUBEIHIN SAA KOSKEA.

-LITTEÄ TUUBI löytyy käyttöohjetelineen vierestä. Voit ottaa tuubin käsiisi tai kainaloosi ja **kantaa** sitä. Voit myös **istua** penkillä tuubi vieressäsi tai sylissäsi ja tutustua videoon, jossa tuubia kannetaan. Palauta tuubi käytön jälkeen samaan paikkaan.

-TUUBI OSTOSKÄRRYISSÄ - Voit **kuljettaa** ostoskärryjä missä tahansa näyttelytilassa.

-KÄVELLÄ voi myös tuubitta. Voit kokeilla, mitä erilaisia kävelemisen tapoja näyttelytilassa voi harjoittaa.

Kävellä ⁶⁷ verbi

tav. juoksua hitaampi yhtäjaksoinen raajojen varassa liikkuminen; vrt. astua, astella, kulkea, käydä, patikoida, talsia, tallustaa, tarpoa, taapertaa, tepastella, saapastella, köpitemellä.

Kuljettaa ^{53°C} verbi

siirtää (viedä, tuoda) jk mukanaan t. jllak kuljetusvälineellä tms. suhteellisen etäälle.

Kuljettaa autolla, veneellä. (Tai ostoskärryillä! Toim. huom.)

Kantaa ^{56:11} verbi

kuljettaa jtk (suhteellisen painavaa) kädessään t. käsissään, olallaan, selässään tms.
Kantaa jtk kädessään, olallaan, repussa.

Istua ⁵² verbi

ihmisistä ja monista eläimistä: olla, levätä pakaroiden (ja reisien takaosien) varassa ylävartalo pystyasennossa; linnuista: olla paikoillaan jalkojensa varassa oksalla tms.
Istua tuolilla, nojatuolissa, lattialla.

Verbien lähde: <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/>

Ipsumlaaarum verbi

Tämä on tekemistä, jota juuri sinä voit toteuttaa näyttelyssä vuoropuhelussa Cöleur magnifique- teoskokonaisuuden kanssa.

Ohjeita Cöleur magnifique -teoskokonaisuuden haltuunottamiseksi Mitä näyttely tekee? -näyttelyn yhteydessä. Milla Risku 2026

Liite 2

(Cöleur magnifique! – tuubikävelyeoksen oheisesine)

Sisältö:

Ei mitään näkyvää.

Ei mitään mitattavaa.

Mahdollisesti kaikkea.

Käyttötarkoitus:

Asennepurkki on väline osallistumiseen, havainnointiin ja olemiseen. Se ei tarjoa vastauksia, mutta voi ehdottaa kysymyksiä.

**"Cöleur magnifique,
c'est une attitude!"**

-M. Instantanée

AVAAMINEN

Avaa purkki missä tahansa.

Avaaminen ei vaadi voimaa, vain päätöksen.

Huomaa: purkki on jo avoin.

KÄYTTÖ

1. Pysähdy hetkeksi purkin äärelle.
2. Katso sisään.
3. Jos et näe mitään, olet oikeassa paikassa.

Valitse jokin seuraavista tavoista käyttää sisältöä:

- **Omaksu asenne:**
Kuvittele, että purkissa on jotakin, joka vaikuttaa tapaasi olla tässä tilassa. Anna sen tapahtua.
- **Kannattele asennetta:**
Kuljeta purkkia mukanasasi – näkyvästi tai näkymättömästi.
Anna sen vaikuttaa siihen, miten katsot muita ja miten olet katsottavana.
- **Kyseenalaista asenne:**
Kysy: kenen asenne?
Kuka määrittelee, mitä tässä purkissa on?
- **Jaa asenne:**
Tarjoa purkkia toiselle.
Älä selitä.

HUOMIOITA KÄYTÖSTÄ JULKISESSA TILASSA

1. Asetu tilaan. (Tila asettuu sinuun samaan aikaan.)
2. Avaa purkki. Se oli auki ennen kuin ajattelit sitä.
3. Odota reaktiota. Reaktio tapahtui jo. Et ehkä huomannut.
4. Sulje purkki. Et voi.
5. Poistu. Tilanne jatkuu ilman sinua (sinussa).

YHTEENSOPIVUUS

Toimii erityisesti seuraavissa tilanteissa:

- Kohtaamiset, joita ei suunniteltu.
- Tilanteet, joissa et tiedä, mitä pitäisi tehdä.
- Hetket, joissa jotakin tuntuu puuttuvan tai joissa on liikaa. Kaikkea.

VAROITUKSET

- Saattaa lisätä tietoisuutta omasta toiminnasta.
- Saattaa aiheuttaa äkillistä merkityksellisyyden kokemusta.
- Ei suositella käytettäväksi välinpitämättömästi (vaikutus voi heikentyä).

HUOLTOJASÄILYTYS

Ei vaadi huoltoa.

Säilyy parhaiten käytössä.

LOPUKSI

Asennepurkki ei ole esine, vaan ehdotus.

Sen sisältö syntyy vasta, kun joku käyttää sitä.

© 2026 Milla Risku